

**ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ**

ДЕСЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина тринадцята

Стенограма пленарного засідання

8 листопада 2023 року

Київ 2023

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ІХ СКЛИКАННЯ

ДЕСЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина тринадцята

Стенограма пленарного засідання

8 листопада 2023 року

Головне управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання перше
(Середа, 8 листопада 2023 року)

Частина тринадцята

Виступи уповноважених представників депутатських фракцій і груп	...8
Проведення сигнального голосування для прогнозування результатів розгляду питань порядку денного	...16
Внесення змін до розділу VI Бюджетного кодексу України щодо забезпечення підтримки обороноздатності держави та розвитку оборонно-промислового комплексу України	...16
Прийняття законів України:	
«Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні»	...22
«Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку проведення загальної мобілізації»	...26
Ратифікація Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Молдова про будівництво автодорожнього прикордонного мостового переходу через річку Дністер на українсько-молдовському державному кордоні в районі населених пунктів Ямпіль – Косеуць	...26
Прийняття Закону України «Про приєднання України до Розширеної часткової угоди про Реєстр збитків, завданих агресією Російської Федерації проти України»	...31
Ратифікація Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Королівства Швеція щодо обміну та взаємної охорони інформації з обмеженим доступом	...31
Ратифікація Угоди між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, з іншої сторони, щодо участі України в Механізмі цивільного захисту Союзу	...31

Внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про забезпечення належним медичним обслуговуванням військовослужбовців та осіб рядового і начальницького складу, які зазнали поранення, контузії чи іншого ушкодження здоров'я під час подій на сході України	...32
Прийняття рішення про повернення проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розміщення Національного військового меморіального кладовища» суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання	...33
Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо підтримки наукової роботи в закладах вищої освіти»	...37
Внесення змін до деяких законів України щодо державної підсумкової атестації та вступної кампанії 2024 року	...38
Внесення змін до Закону України «Про повну загальну середню освіту» щодо обов'язкових результатів навчання	...39
Прийняття Постанови Верховної Ради України «Про встановлення меж міста Сміла Черкаського району Черкаської області»	...40
Внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо уточнення повноважень суб'єктів забезпечення цивільного захисту, удосконалення законодавства з питань захисту населення і територій від наслідків надзвичайних ситуацій, організації та проведення евакуації населення, забезпечення охорони життя та здоров'я громадян	...40
Внесення змін до статті 367 Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за службову недбалість, якщо вона спричинила загибель людини	...41
Внесення змін до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» щодо спрощення процедури присвоєння статусу ветерана	...42

Прийняття в першому читанні за основу із скороченням наполовину строків підготовки до другого читання проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення порядку обробки та використання даних в державних реєстрах для військового обліку та набуття статусу ветерана війни під час дії воєнного стану»	...44
Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» щодо цифровізації набуття статусу учасника бойових дій в умовах воєнного стану»	...44
Внесення змін до Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» щодо деяких питань забезпечення внутрішньо переміщених осіб житлом для тимчасового проживання	...51
Внесення змін до деяких законів України щодо уточнення діяльності Українського інституту книги з підтримки розповсюджувачів видавничої продукції та надання сертифіката на придбання книг	...52
Внесення змін до деяких законодавчих актів щодо спрощення порядку ввезення, обліку та розподілу гуманітарної допомоги	...53
Внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення порядку прийняття спадщини	...58
Внесення змін до Цивільного кодексу України щодо вдосконалення порядку прийняття спадщини	...58
Внесення зміни до статті 1 Закону України «Про загальну чисельність Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України»	...58
Прийняття рішення про надання згоди на проведення засідання Комітету Верховної Ради України з питань бюджету одночасно з пленарним засіданням Верховної Ради України 8 листопада 2023 року	...59

Інформація про створення у Верховній Раді України дев'ятого
скликання міжфракційного депутатського об'єднання
«Підтримка волонтерського руху» ...59

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
8 листопада 2023 року, 11 година 38 хвилин
(Після перерви)*

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Україні!

Шановні народні депутати, відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» сьогодні ми продовжуємо наше пленарне засідання.

Звертаю увагу, що згідно з прийнятою Верховною Радою України постановою усі присутні на пленарному засіданні не повинні поширювати інформації щодо його початку, перебігу та прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після оголошення перерви у пленарному засіданні. Прошу всіх колег неухильно дотримуватися прийнятого українським парламентом рішення та відповідально поставитися до забезпечення безпеки єдиного законодавчого органу нашої країни.

У разі повітряної тривоги буде оголошено перерву у пленарному засіданні і ми всі маємо перейти до безпечних місць відповідно до схеми укриття, яка розміщена на робочому місці кожного з нас.

Шановні народні депутати, за парламентською традицією пропоную розпочати роботу з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

Шановні колеги, понад 20 місяців Український народ героїчно протистоїть повномасштабній злочинній навалі російської федерації. Віримо в наші сили оборони та висловлюємо слова глибокої вдячності всім захисникам і захисницям за відвагу, мужність, самовідданість, які вони щодня демонструють на полі бою з підступним ворогом. Дякуємо всім, хто невтомно працює заради перемоги України.

Пропоную хвилиною мовчання вшанувати пам'ять усіх наших героїв, які віддали життя за незалежність і суверенітет Української держави, а також усіх невинних жертв російської агресії.

(Хвилина мовчання).

Дякую. Прошу сідати.

Шановні колеги, сьогодні день народження у наших колег народних депутатів України Сергія Васильовича Магери та Павла Віталійовича Якименка. Вітаємо іменинників та бажаємо їм міцного здоров'я, плідної роботи та найскорішої перемоги України *(Оплески)*.

Шановні колеги, на засіданні Погоджувальної ради ми домовилися перед початком розгляду питань порядку денного надати по 3 хвилини для виступів уповноважених представників депутатських фракцій і груп.

Прошу представників депутатських фракцій і груп записатися на виступ.

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України
КОНДРАТЮК О.К.

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, прошу підготуватися до виступів.

Отже, до слова запрошується Валерій Гнатенко, депутатська група «Відновлення України». Будь ласка.

ГНАТЕНКО В.С., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 49, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Прошу передати слово народному депутату Морозу Володимирі.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, пане Морозе.

МОРОЗ В.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 59, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні колеги, зараз...

ГОЛОВУЮЧА. Зараз відбуваються виступи з трибуни. Можна з трибуни виступати? Будь ласка.

МОРОЗ В.В. ...ми будемо голосувати законопроект [№ 10037](#) щодо перерозподілу військового ПДФО, що дасть змогу перенаправити кошти з місцевих бюджетів на армію. Міста України масово накрила хвиля корупції. Навіть не хвиля, а, мабуть, ціле цунамі. І з кожним днем війни це цунамі накриває країну все більше і більше: на місцях відбувається свавілля. Бо зараз багато питань не на часі, і місцева влада цим активно користується.

Ми багато чуємо закликів від представників органів місцевого самоврядування, що ці кошти не можна перенаправляти з місцевих бюджетів до державного бюджету. Натомість забувають навести реальні цифри, що у зв'язку із загальною мобілізацією на місцях обсяг зборів відповідного податку збільшився у вісім разів. І замість того щоб витратити гроші за загальними потребами, у містах масово кладуть нову бруківку, що зараз не на часі. Хлопці просять такмед – а ми їм бруківку в центрі міста. На фронті потрібні дрони – а ми їм асфальт, на барабанах в одному з укриттів запропонуємо пограти. Це не цинізм?! Найкращі сини і доньки на полі бою виборюють нам кожен новий день, а місцеві чинуші думають лише про свої кишені.

І чим ближче до лінії фронту, тим гірше. Там взагалі втрачений зв'язок з реальністю. У прифронтових громадах виділяються мільйони на дороги. Зокрема, у містах біля лінії фронту: Лиманська громада – 37 мільйонів гривень, Святогірська громада – 63 мільйони гривень, Добропільська громада – 41 мільйон гривень, Курахівська громада – 33 мільйони гривень. І це лише літо 2023 року. Квіти у скверах висаджують, стадіони ремонтують.

Увечері замість перегляду фільмів можна заходити на *ProZorro*, і коли, задається, гірше вже не може бути, дивитися закупівлі комунальної техніки Северодонецьким тролейбусним управлінням на 40 мільйонів гривень. Місто більше року окуповано. Мабуть, це все якесь абсурдне і цинічне кіно. У церквах України відспівують наших героїв, а поряд кладуть новий асфальт, не забуваючи частину коштів покласти в кишені. Це перейшло всі межі.

Західні партнери все відкритіше заявляють занепокоєність корупцією. А ми зараз залежні від фінансової допомоги інших країн, від поставок зброї.

Закликаємо зберегти життя воїнів. Дрони і тепловізори рятують життя і наближають нас до омріяної перемоги.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Валентин Наливайченко.

Юлія Володимирівна Тимошенко. Будь ласка.

Шановні колеги, просимо зайняти свої робочі місця і не стояти спиною до виступаючих.

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія *Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»*). Шановні колеги, думаю, ви всі усвідомлюєте, що можливістю працювати, приймати лобістські закони, трохи дерибанити гроші в цьому залі і взагалі жити ви зобов'язані не зброї, не грошам, а тим людям, які пішли на фронт натхненно боронити Україну. І сьогодні ви живі тому, що вони там отримують поранення, у тому числі й смертельні.

У силу своєї роботи і роботи нашої команди ми об'їхали багато лікарень, госпіталів, щоб подивитися, як лікуються поранені, які умови для них створено, як вони харчуються, якими ліками забезпечені і взагалі чи забезпечені вони всім для повернення здоров'я. Я вже не кажу про реабілітацію. І можу визнати, що це приниження для України. Є декілька лікарень і госпіталів, які надають допомогу на найвищому рівні, але є й безліч тих, що не мають на сьогодні необхідного фінансування. Щодо пакетів медичних послуг, то НСЗУ фінансує невелику частину видатків, які потрібні, щоб поставити на ноги пораненого.

Мені хотілося б, щоб ви подивилися, у яких умовах вони іноді лікуються. У таких умовах неможливо навіть перебувати, не те що лікуватися. Значна частина обладнання відсутня, необхідні медикаменти, які дають шанс цим людям

вижити, не внесено до національного переліку, частина турнікетів гнила, а отже, немає можливості захистити кінцівки поранених на фронті наших героїв і героїнь.

І сьогодні, коли тимчасова слідча комісія все це підтверджує конкретними документами, у бюджеті на наступний рік знову не передбачено тих видатків, які потрібні для закупівлі медикаментів, обладнання, для того, щоб відремонтувати ті приміщення, де лікуються поранені, створити нормальні умови для реабілітації.

Скажіть, держава взагалі цінує те життя, яке там віддається? Держава усвідомлює, що зберігається лише тому, що вони – герої є там? І якщо ви сьогодні питання щодо їхнього лікування, реабілітації, повернення до життя не розглядаєте як пріоритетні, то чого тоді ця держава варта.

Тому прошу під час розгляду проекту бюджету звернути особливу увагу на те, щоб лікування і реабілітація поранених героїв і героїнь було профінансовано на сто відсотків. Це наш обов'язок.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Володимир Арешонков, депутатська група «Довіра». Будь ласка.

АРЕШОНКОВ В.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 64, Житомирська область, самовисуванець). Шановна пані головуюча, шановні колеги депутати, шановні українці! Від депутатської групи «Довіра» я вкотре розпочинаю свій виступ зі слів глибокої шани і вдячності на адресу наших славних Збройних Сил України, Сил територіальної оборони, наших медиків, волонтерів, добровольців – усіх, хто сьогодні, ризикуючи щоденно, щогодини своїм життям, боронить свободу, суверенітет і незалежність нашої країни.

Минулого тижня виступи Верховного Головнокомандувача Збройних Сил України Президента України Володимира Зеленського та Головнокомандувача Збройних Сил України пана Залужного викликали надзвичайно широкий резонанс як в Україні, так і за межами нашої держави, неоднозначну реакцію і сприйняття українським суспільством, нашими міжнародними партнерами.

Я зараз не буду казати про глибокий зміст їхніх заяв, звернень, про це говорили цілий тиждень всі, зокрема наші виборці. Вони стривожені, збуджені, бо не розуміють до кінця, що відбувається. Найбільше виборці стривожені тим, що відчувають певний внутрішній конфлікт, певні суперечності. А це означає, що сьогодні існують проблеми у вирішенні тих важливих питань, які стоять перед країною. Вони мене запитують: яка роль у цьому Верховної Ради України, як Верховна Рада в умовах парламентсько-президентської республіки впливає сьогодні на прийняття стратегічних, глобальних рішень для нашої країни. Відповідайте самі.

Що пропонує наша депутатська група «Довіра»? Насамперед – поновити активний діалог керівників політичних фракцій і груп з метою обговорення ситуації в країні. Ми маємо активно впливати і пропонувати сьогодні Президенту і уряду приймати важливі для країни рішення. Ми маємо спільно прийти до

прийняття плану дій на перехідний період до майбутніх виборів. Верховна Рада має бути активним суб'єктом політики і активним учасником всіх процесів.

Депутатська група «Довіра» за таку позицію. Слава Україні! (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧА. Героям слава! Дякую.

Федір Веніславський, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово народному депутату Леонову Олексію Олександровичу.

ГОЛОВУЮЧА. Народний депутат Леонов. Будь ласка.

ЛЕОНОВ О.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 135, Одеська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, сьогодні ми повторно розглядатимемо законопроект № 10037, який передбачає тимчасову мобілізацію військового ПДФО до державного бюджету. Мета такої мобілізації – збільшити власне виробництво дронів та боеприпасів, забезпечити розроблення, освоєння і впровадження нових технологій, що здатні забезпечити технологічну перевагу над ворогом. Варто зазначити, що збільшення виробництва дронів та боеприпасів – це пряма вимога Сил оборони України.

Колеги, ми бачимо, кремль не збирається відмовлятися від своїх загарбницьких цілей. Війна набуває затяжного характеру. Росія активно переводить свою економіку на військові рейки. Наші союзники готові й надалі закривати потреби у фінансуванні соціальних видатків держбюджету. Але забезпечувати видатки на військову сферу ми маємо з власних податків. За цих умов здатність України збільшувати бюджетні надходження, які можна спрямувати на оборону, є критично важливою складовою нашої перемоги.

Для того щоб розсіяти останні сумніви, хочу наголосити на трьох принципових моментах. По-перше, ніхто у територіальних громадах з місцевих бюджетів нічого не забирає. Усе, що вони заробляють власними зусиллями, залишається в них. По-друге, уряд гарантує, що кожна громада матиме фінансові ресурси на рівні 2021 року. Там, де це потрібно, зокрема, у прифронтових громадах, брак ресурсів буде компенсовано коштом субвенцій. По-третє, перерозподіл військового ПДФО на користь військових є відповіддю Верховної Ради на величезний громадський запит: дрони замість ремонтів.

Колеги, хочу вам нагадати слова Президента України: «Щоразу, коли я бачусь з нашими воїнами, я бачу готовність не просто захищати Україну, а перемагати в цій війні». Упевнений, справедливість цих слів підтвердить кожен, хто перебуває в постійному контакті з нашими воїнами, хто допомагає закривати нагальні потреби. Сьогодні у нас є реальна можливість допомогти нашим силам

оборони та безпеки. Рішення, яке має ухвалити Верховна Рада, є критично важливим. У час надзвичайних випробувань ми маємо довести всім, що український парламент єдиний у своєму бажанні працювати на перемогу.

Слава Збройним Силам України! Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Володимир Цабаль, фракція «Голос». Будь ласка.

ЦАБАЛЬ В.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, сьогодні першим питанням ми маємо голосувати за законопроект № 10037. Хочу звернути увагу і опозиції, і коаліції на декілька важливих речей щодо сектору безпеки і оборони.

Нагадаю, що згідно з проектом бюджету на наступний рік у нас поки що передбачено всього 1,7 трильйона гривень на сектор безпеки і оборони. Це на 300 мільярдів гривень менше, ніж цього року. З урахуванням інфляції нам реально не вистачає приблизно 500 мільярдів гривень.

Ті, які не хочуть голосувати за законопроект № 10037, кажуть: нехай нам не вистачає не 300 мільярдів гривень, а 500 мільярдів гривень, – тобто на понад 1 місяць Збройним Силам України не вистачатиме грошей.

Так, я розумію, що це непопулярне рішення, що є багато хороших громад, які витрачали багато коштів від військового ПДФО на допомогу військовим частинам. Це Сміла, Звягель, інші громади. Але в середньому за дев'ятнадцять місяців громади витратили 30 мільярдів гривень із 160 мільярдів гривень, тобто 18 відсотків. Цих грошей вистачить всього на чотири дні фінансування Збройних Сил України.

Тому, колеги, пропоную відкинути всі політичні мотиви і подумати насамперед, як ми профінансуємо армію. Так, це непопулярне рішення. Так, мені самому тяжко за це рішення голосувати. Але я вам скажу більше, це не перше непопулярне рішення, яке ми будемо голосувати, щоб збільшити фінансування армії.

Дивлячись на цифри, закладені в проекті бюджету, на динаміку міжнародної допомоги, думаю, ближче до початку і в середині наступного року нам доведеться приймати інші рішення, перенаправляти інші видатки, можливо, збільшувати податки, тому що на першому місці мають бути Збройні Сили України, а не стадіони, бруківка, ремонти судів, будівництво офісних центрів і таке інше, тобто те, на що сьогодні витрачаються кошти від військового ПДФО.

Колеги, прошу підтримати законопроект № 10037.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Володимир В'ятрович. Будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Петру Олексійовичу Порошенку.

ГОЛОВУЮЧА. Петро Олексійович Порошенко. Будь ласка.

ПОРОШЕНКО П.О., член Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Дорогі друзі, сьогодні дуже важливий день, який ми чекали як мінімум 10 років, коли у 2014 році тисячі, мільйони людей вийшли на Майдан, вимагаючи інтеграції України до Європейського Союзу, коли мною були підписані угоди про асоціацію, про безвізовий режим, про поглиблену і всеохоплюючу зону вільної торгівлі. І ось зараз, через декілька годин після колегіуму, Європейська комісія має приймати висновок, який відкриває дорогу переговорному процесу щодо вступу України до Європейського Союзу.

Так, там будуть умови, але ми маємо в парламенті об'єднатися, щоб до 15 грудня спільно виконати всі пропозиції Європейського Союзу, які розкриють двері засідання Ради Європи, ми маємо об'єднатися навколо Збройних Сил України, бо це стало можливим завдяки насамперед зусиллям українських воїнів.

Єднатися – це дієслово, яке означає діяти, і діяти для оборони держави. І наша команда прочитала статтю генерала Залужного і сприйняла її як керівництво до дії. Декому вона не сподобалася, але з дорослою українською нацією треба навчитися розмовляти мовою правди замість солодкої брехні телемарафону «Єдині новини». Народ має право на правду, епоха оплесків завершена.

Наша команда відкоригувала всю програму, і з благодійного фонду виділяється 150 мільйонів гривень на розробку засобів радіоелектронної боротьби, десятки мільйонів гривень – на закупівлю FPV-дронів, на вдосконалення оперативно-тактичних дронів і техніки розмінування. Але, я впевнений, саме так має відреагувати і уряд. Єдність навколо Збройних Сил України – це питання виживання. І ми не маємо права на політичні ігри, хайп і на вибори в умовах такої смертельної загрози. Неприйнятно, коли чиновники, міністри чи окремі депутати ллють воду на млин російської пропаганди. Час заспокоїтися. Я вимагаю зробити висновки і прийняти закон, яким надати право Головнокомандувачу подавати пропозиції про зміну командувачів, щоб уникнути подібних поганих ситуацій. Я вимагаю, щоб ми нарешті врегулювали ситуацію з набуттям статусу УБД, а також вимагаю поставити на голосування проект постанови Веніславського щодо відсторонення Безуглої роботи у Комітеті Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Микола Скорик, депутатська група «Платформа за життя та мир».
Будь ласка.

СКОРИК М.Л., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).
Депутатська група «Платформа за життя та мир». Шановна президіє, шановні колеги, шановні громадяни України! Цього тижня Верховна Рада України має дуже насичений, змістовний і відповідальний порядок денний. Насамперед – це питання щодо продовження строку дії воєнного стану і загальної мобілізації, затвердження проекту бюджету на наступний рік, це, дуже приємно було побачити в порядку денному, низка законів, спрямованих на підтримку нашої економіки і на соціальний захист наших громадян, передусім ветеранів та інших, на жаль, соціально незахищених верств населення.

Від імені депутатської групи «Платформа за життя та мир» хочу сказати, що ми будемо підтримувати всі ініціативи щодо обороноздатності, економіки нашої держави та соціального захисту наших громадян.

У контексті затвердження на цьому тижні проекту бюджету мені хотілося б також сказати про законопроект № 10037, який уже декілька днів розглядається Верховною Радою. Думаю, абсолютно неправильно, що Верховна Рада тривалий час розглядає один законопроект. Дійсно, він проблемний, важливий, але блокувати величезною кількістю поправок роботу Верховної Ради, гадаю, не на часі.

Я розумію, що затверджуючи проект бюджету, ми будемо змушені проголосувати за цей законопроект, і в цьому контексті хотілося б сказати про ту серйозну відповідальність, яка покладається на Міністерство фінансів України. У сесійному залі присутній міністр фінансів який, дійсно, досить професійно керує цією складною ситуацією. Проте Міністерство фінансів фактично переводить в ручне управління багато громад нашої держави. Сьогодні і області, і райони позбавлені важелів, щоб надати хоч якихось бюджетних трансфертів для вирівнювання ситуації, а вона, дійсно, буде складною в дуже багатьох громадах. Тому що військовий ПДФО фактично є бюджетоутворюючим податком для величезної кількості громад, як малої, так і великої агломерації. Це спонукатиме їх до пошуку нових джерел доходів, але малі громади не в змозі будуть їх замінити, що загрожуватиме насамперед...

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, будь ласка, займіть свої робочі місця і не стійте спиною до виступаючого. Залишився виступ Тараса Батенка, депутатська група «Партія «За майбутнє».

Пане Тарасе, будь ласка.

БАТЕНКО Т.І., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 123, Львівська область, самовисуванець). Шановні колеги, наступний рік буде, на жаль, десятим роком війни і скоро розпочнеться третій рік повномасштабного вторгнення. Це найбільша війна в Європі з часу завершення Другої світової, яка вже змінила світ, змінила всіх нас.

Хочу сказати, що за підсумками нещодавньої поїздки до Сполучених Штатів Америки нашої тимчасової спеціальної комісії, до якої увійшли представники всіх депутатських фракцій і груп, ми відчуваємо й далі двопартійну підтримку Америки і віримо в те, що вдасться знайти компроміс і у Палаті представників США, і в Сенаті США та проголосувати фінансовий документ, який критично необхідний Україні. Немало-небагато – а це понад 11 мільярдів доларів прямої бюджетної підтримки, закладеної в проекті бюджету на 2024 рік, який ми голосуватимемо вже завтра.

Але ми повинні розуміти, якщо цих коштів раптом не буде, то ми хочемо почути відповідь у дискусії з Міністерством фінансів: що нам робити і як виходити з цієї ситуації, оскільки ми не можемо в наступному році допустити в країні соціального колапсу. Ми вітаємо двопартійний законопроект конгресменів Сполучених Штатів Америки, який передбачає передачу Україні заморожених активів російської федерації. Я вважаю, що цей процес треба штовхати якомога швидше по всьому цивілізованому світу.

Ми не можемо не погодитися з Президентом України, що сьогодні недопустимо розхитувати суспільство темами, за якими особливо пильно стежить наш ворог: це вкиди про вибори, про непорозуміння між керівництвом держави і вищим військовим командуванням, мовні теми тощо. Це ті теми, за якими надто пильно стежить наш ворог, який намагається зробити все, щоб внутрішні суперечності переважили зовнішню агресію. Якщо це станеться, ми програємо. Тому внутрішня консолідація усіх політичних еліт має бути головним стрижнем нашої політичної діяльності.

Ще одне питання, яке турбує нас, – це збереження і розширення добросусідських відносин з нашим стратегічним партнером – Республікою Польща, яка першою підставила плече Україні після повномасштабного вторгнення. Нас турбує також ситуація щодо блокування пунктів пропуску на українсько-польському кордоні, що неминуче може призвести до погіршення і так складної соціально-економічної ситуації в Україні.

Вітаємо новообраний Сейм і Сенат Республіки Польща і сподіваємося, що цю проблему з новообраними парламентарями буде вирішено, що парламент України невдовзі на своєму засіданні прийме відповідне звернення до наших польських братів та сестер з вірою в майбутню спільну перемогу, спільну працю, яка базуватиметься на взаємній довірі, повазі, на користь польського і українського народів.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧА. Героям слава!

Дякую. Здається, це всі виступи на сьогодні.

Олександр Сергійовичу...

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради

України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, продовжуємо нашу діяльність на ниві парламентаризму.

Відповідно до статті 28 Регламенту Верховної Ради України перед початком розгляду питань порядку денного пропоную провести сигнальне голосування. Нагадую, що необхідно, утримуючи сенсорну кнопку, натиснути зеленку кнопку «За» та утримувати ці дві кнопки одночасно до завершення голосування, тобто до появи результатів на табло.

Усі готові? Прошу взяти участь в сигнальному голосуванні.

«За» – 265.

Проголосували: за – 265, проти – 5, утрималися – 5.

Зелена кнопка не завжди зелена, я розумію.

Ще раз звертаюсь із закликом неухильно дотримуватися безпекових правил, не поширювати інформації щодо перебігу пленарного засідання, прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після завершення нашої роботи.

Перелік питань порядку денного у вас є. Зараз ми розглядаємо законопроект [№ 10037](#). Учора ми розглянули всі поправки на врахування, переходимо до поправок на підтвердження. Знаю, є кілька поправок, які фракція «Батьківщина» пропонувала поставити на голосування.

Тому, якщо фракція «Батьківщина» готова, я надаю слово Юлії Володимирівни Тимошенко. Як ми їй домовлялися, 4 хвилини. З трибуни? Будь ласка, з трибуни.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Фракція «Батьківщина». Шановні друзі, думаю, в цьому залі не треба розповідати про цей законопроект, бо це один з небагатьох законопроектів, про який знає кожен народний депутат. Йдеться про те, що з місцевих бюджетів у цьому році планують забрати 25 мільярдів гривень, а в наступному році 97 мільярдів гривень.

Дорогі друзі, забирають не лише військовий ПДФО, а й податок усіх, хто носить погони. Таких безпрецедентних випадків не було ніколи. Я не хочу вам нагадувати, що сьогодні бюджети громад взяли на себе все, що не фінансує держава: лікують поранених, допомагають біженцям, ремонтують зруйновані ворогом житло, дороги, тримають громаду всіма можливими силами і засобами. Забрати у них ці гроші, означає залишити, у тому числі, і військових без

оперативної, негайної допомоги, яку місцеві громади надають як військовим частинам, так і теробороні, і ДФТГ. Ми що не знаємо, що перші, до кого йдуть військові просити допомогу, – це місцева влада? І вони її таки отримують з місцевих бюджетів. Тим, що ви зараз забираєте ці кошти в корупційний котел центральної влади, ви практично знекровлюєте життя всієї країни.

Виникає інше питання, і це очевидно, що країні потрібні дрони. І потрібні вони не зараз, не через два роки від початку війни, а з першого дня війни. Давайте подивимося на бюджет і подумаємо, чи можемо ми десь ці гроші взяти, не чіпаючи територіальні громади. Можемо взяти, і я хочу вам зараз сказати, де ці гроші є.

Наступного 2024 року відбудеться реформа оплати праці всім бюрократам по всій вертикалі в нашій країні. 40 мільярдів гривень віддається на оплату праці бюрократам, тому що їм змінили систему і форму оплати праці. Невже до кінця війни з цим не можна почекати? Це перший ресурс.

Другий. Подивіться, у порядку денному є законопроект щодо покращення енергетичної галузі. Насправді або дається можливість списати 97 мільярдів гривень прямих податкових боргів для великих енергетичних корпорацій, або даються податкові пільги, які не дадуть цю суму отримати бюджету. Виходить, великі енергетичні корпорації сьогодні потребують списання податкової заборгованості, а у громад, які ледве виживають, забирають останню копійку.

І ще одне. Не забувайте, що відбуваються великі маніпуляції з внутрішнім боргом. Тобто Національний банк проводить емісію грошей, віддаючи кошти до державного бюджету під 20-25 відсотків річних. І в наступному році з нашого бюджету ми будемо повертати 450 мільярдів гривень прямого внутрішнього боргу і 350 мільярдів гривень обслуговування. У нас є здоровий глузд? Ці кошти потрібно віддати на війну, а не стягувати в Національний банк і потім корупційними схемами через комерційні банки забирати.

Не голосуйте за цей законопроект. Тисячі громад прийняли рішення і звернулися до вас з проханням не голосувати. Не робіть зараз злочину, є інші гроші, які можна спрямувати на дрони, а громади руйнувати не треба (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Напевно, Петро Олексійович Порошенко, фракція «Європейська солідарність»? Поправки 60, 140 і 282, і поправку 282 будемо голосувати.

Колеги, запросіть депутатів до залу, через 3 хвилини будемо голосувати.

Порошенко. Будь ласка, 3 хвилини.

ПОРОШЕНКО П.О. Дякую. Шановний пане головуючий, я хотів би розпочати свій виступ зі слів подяки кожному народному депутату, хто минулого разу не проголосував за цей ганебний законопроект, тим, хто і зараз не збирається за нього голосувати.

Позиція, за якою ми маємо об'єднатися, бо говоримо про єдність, – це інтереси Збройних Сил. Інтереси Збройних Сил – це гроші місцевого

самоврядування на рахунках бригад. Якщо вони сплачують ПДФО і мінімум 20-25 відсотків цих грошей напряму повертаються на їхні рахунки, це правильний підхід. Якщо ми скорочуємо бюрократію і даємо можливість ці гроші одразу використовувати командирам батальйонів і бригад на закупівлю FPV-дронів, запасних частин, решти позицій, необхідних для бойових дій, це набагато ефективніше, ніж передавати на гору тим, які прославилися яйцями по 17 гривень, зимовими куртками, десятками мільярдів дебіторської заборгованості та роздачами грошей.

Я хочу наголосити, що цей законопроект в Одесі (вітання Гончаренку) в народі називають «закон про забрать». Ви знаєте, це похорон самоврядування, реформи децентралізації. І я пишаюся, що для нашої команди це була найбільш успішна реформа, яку визнав світ. Хоча б віддайте ці гроші Міноборони і залиште 30 відсотків на рахунках бригад. Ви й від цього відмовилися.

Давайте сьогодні знову не дамо пройти законопроекту, щоб під час підготовки почути голос народних депутатів, які здатні захистити воїнів бригад, здатних справедливо передати гроші військовим. Наш законопроект забороняє видатки на бруківку, на барабани, і те, що голови районних адміністрацій, які були призначені, а не обрані, дерибанять гроші від військового ПДФО. Наголошую: гроші – бригадам, бюрократію – геть, децентралізацію – зберегти!

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Ставлю на голосування пропозицію народного депутата Порошенка про підтвердження поправки 282 авторства Підласої. Комітетом вона врахована. Прошу голосувати.

«За» – 256.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою.

Прошу показати по фракціях і групах.

Поправка 729. Артур Володимирович Герасимов. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні народні депутати, шановні українці! Чому категорично не можна голосувати за цей законопроект?

Перше. Там повністю не враховані інтереси громад, що розташовані на лінії фронту чи на прифронтових територіях. Ви забираєте в них гроші, не пропонуючи замість цього нічого. Вони мають йти кланятися до Києва.

Друге. Наразі швидкість отримання допомоги бригадами через місцеве самоврядування складає дні, максимум тижні. Якщо ви проголосуєте за цей законопроект, це будуть місяці, мінімум п'ять-шість місяців.

І третє. Сьогодні треба значну частину цих коштів залишити і спрямувати на створення фортифікаційних споруд, зобов'язавши це робити місцеву владу.

Тому закликаю не голосувати за цей законопроект. А поправку на голосування прошу не ставити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олексій Олексійович Гончаренко. Якщо я не помиляюся, чотири поправки – 355, 730, 1394 і 1536. Увімкніть мікрофон Гончаренка.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). Прошу дати по 1 хвилині. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. По 1 хвилині.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Поправка 355 є надзвичайно важливою. Мало того що ви хочете забрати кошти заднім числом, то ще й невідомо, на скільки. Тому що в цій поправці вписано, що до того року, в якому припинено чи скасовано військовий стан. Тобто якщо, наприклад, військовий стан буде скасовано 2 січня, то ця норма все одно діятиме цілий рік? Ну, ви просто грабуєте і знищуєте місцеве самоврядування.

Ваша коаліція, ми її бачимо... Колеги, не доєднуйтеся до коаліції – «Слуга народу», ОПЗЖ і частини фракції «Голос». Негідно бути в такій коаліції і голосувати за такий ганебний законопроект. Тож, друзі, будь ласка, не голосуйте зараз. Покажіть, що є хоч якийсь здоровий глузд. Ну, як можна забирати до того року, коли скасують військовий стан? Абсурдна поправка, як і весь цей законопроект. Прошу не голосувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексію Олексійовичу, ставимо її на голосування? О'кей.

Ставлю на голосування пропозицію народного депутата Гончаренка про підтвердження поправки 355 народного депутата Задорожного. Комітетом вона врахована. Прошу голосувати.

«За» – 257.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою.

Наступна поправка 730. Олексію Олексійовичу, будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Шкода, але коаліція зі «Слуг народу», ОПЗЖ, «Голосу» продовжує працювати. Проте є ще один шанс.

У цій поправці йдеться про те, щоб це було хоча б не заднім числом, не з 1 жовтня. Як можна заднім числом забрати кошти? Як це можна зробити?

Друзі, якби це все забирався для повернення «тридцятки», для виплат виведеним поза штат, пораненим, тож ні, усе це робиться, щоб роздерибанити гроші в Києві. Бо те, що було, уже роздерибанили, треба роздерибанити залишок коштів місцевих бюджетів. Але особливо небезпечне питання щодо 1 жовтня, бо починається зима. Може, ви цього ще не знаєте? Хто буде опалювати наші міста? Ті, які голосують за те, щоб забрати ці гроші? Хто нестиме відповідальність? Нам же кажуть: це найстрашніша зима. Що ж ви робите? Ви ж забираєте в місцевого самоврядування можливість забезпечити теплом і всім необхідним.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію народного депутата Гончаренка про підтвердження поправки 730 народного депутата Підласої. Комітетом вона врахована. Прошу голосувати.

«За» – 251.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою.

Прошу показати по фракціях і групах.

Поправка 1394. Гончаренко.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Друзі, бачу, що все-таки кілька колег схаменулися. Це також важлива поправка про напрями спрямування коштів.

Якщо ми приймаємо цей законопроект, ми не даємо коштів на будівництво фортифікаційних споруд, того, що сьогодні потрібно. Ми ж бачимо, що таке фортифікація під час цієї війни. Замість того щоб готувати захист на самих небезпечних напрямках, ми забираємо ці кошти. І для чого? Як сказав з трибуни Петро Порошенко, – «закон про забрать». А я додам: «закон про забрать и украсть». Вибачте, ну, так не може бути! У такий час, такі важливі кошти!

Звертаю увагу, що поправка, яку ми зараз розглядатимемо, не включає важливих напрямів, які нам потрібні: будівництва фортифікаційних споруд, підтримку поранених, виплат, грошового забезпечення військових. Будь ласка, не підтримуйте її.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олексійович Гончаренко пропонує поставити на голосування для підтвердження поправку 1394 авторства Корнієнка, Горбенка, Арахамії, Фролова. Прошу голосувати.

«За» – 265.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою.

Прошу показати по фракціях і групах.

І завершальна поправка 1536. Далі ще чотири поправки поставить Дмитро Олександрович. Тому, колеги, не розходимося.

Будь ласка, Олексію Олексійовичу.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Друзі, це мій крайній виступ щодо цього законопроекту. Ми бачимо, що голоси є. Ми бачили, що в суботу, в робочий день, у залі були присутні 18 народних депутатів і була ганьба. Ну, навіщо ходити на роботу?! Ми бачили, що вчора в цьому залі були присутні 30-40 народних депутатів і ганьба, а сьогодні всіх зібрали, усі з'їхалися з найважливіших відряджень із Закарпаття, Мальдів – звідусіль, усіх сконцентрували, бо треба ж забрати кошти. Це ж дуже важливо.

Друзі, хочу вам сказати... Навіть Гунько вийшов із СІЗО, бо не вистачало голосу Гунька. Отже, друзі, зібрали і мертвих, і живих, і ненароджених. Із СІЗО, звідки могли всіх забрали, щоб роздерибанити кошти. Друзі, це ганьба!

Одразу хочу зазначити, що в усіх громадах знатимуть поіменний перелік, хто і як буде голосувати, щоб несли відповідальність.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Гончаренко пропонує поставити на голосування для підтвердження поправку 1536 авторства Корнієнка, Горбенка, Арахамії, Фролова. Комітетом вона врахована. Прошу голосувати.

«За» – 255.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою.

Поправка 731. Дмитро Олександрович Разумков. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Олександр Сергійовичу, тут чотири поправки. Я прошу дати мені на виступ 3 хвилини, а потім всі поправки поставити на голосування, якщо ви не заперечуєте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитре Олександровичу, це відхилені поправки.

РАЗУМКОВ Д.О. Поправка 731?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так. І поправки 732, 733 також відхилені.

РАЗУМКОВ Д.О. А поправка 800?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Усі ці поправки відхилено.

РАЗУМКОВ Д.О. Тоді дайте мені 1 хвилину на виступ з процедури.

ГОЛОВУЮЧИЙ. З процедури – Разумков.

Шановні колеги, будь ласка, підготуйтеся до голосування законопроекту.

Дмитре Олександровичу, будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую, Олександрє Сергійовичу, Олено Костянтинівно, що в залі нарешті з'явилася достатня кількість народних депутатів для прийняття рішення. Бачу, що це виключно ваша спільна заслуга, хотілося б це відмітити для залу. Це правда, треба визнати. На жаль, досі розгляд цих поправок був абсолютно неконституційний, так само як і цей законопроект.

Колеги, прошу за нього не голосувати, тому що він порушує норми Конституції України. Ви пропонуєте законопроект, який у разі прийняття набере чинності з 1 жовтня, тобто це буде закон зворотної сили. Ви заберете гроші у громад, на які вони розраховують, готуючись до опалювального сезону, щоб прожити цю непросту зиму, до якої, на жаль, дуже часто центральна влада просто не була підготовлена і сьогодні також.

Колеги, я дуже вас прошу, будьте розумними, підходьте до голосування з розумом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до розділу VI Бюджетного кодексу України щодо забезпечення підтримки обороноздатності держави та розвитку оборонно-промислового комплексу України» ([№ 10037](#)) у повторному другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 253.

Рішення прийнято (*Оплески*).

Закон прийнято в цілому.

Прошу показати по фракціях і групах.

Дякуємо Юрію Михайловичу Кузбиту (*Оплески*).

Рухаємося далі. Шановні колеги, прошу не розходитися, зараз будемо голосувати процедурні питання.

Наступним пунктом порядку денного стоїть питання про затвердження указів Президента України «Про продовження дії воєнного стану в Україні» та «Про продовження строку проведення загальної мобілізації». На засіданні Погоджувальної ради ми домовлялися одне питання – обговорити, а наступне – проголосувати без обговорення.

Тому ставлю на голосування пропозицію про розгляд проекту Закону «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» ([№ 10211](#)) за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 300.

Рішення прийнято.

Прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Швачко. Фракція «Слуга народу».

ШВАЧКО А.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Федору Веніславському.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Веніславський. Будь ласка.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Шановні колеги, шановні головуючі, сьогодні ми вкотре розглядаємо питання про затвердження указів Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» і «Про продовження строку проведення загальної мобілізації». На превеликий жаль країна-агресор – російська федерація не полишає своїх намірів знищити українську державність, знищити український народ, знищити нашу свободу. І в нас немає іншого вибору, як давати адекватну, професійну, злагоджену відповідь російському агресору, і такою відповіддю є наша підтримка Збройних Сил України. І сьогодні, на моє глибоке переконання, ми зробили дуже важливу річ – передбачили додаткові кошти на сферу безпеки і оборони. Так само важливою річчю сьогодні буде підтримка тих ініціатив Президента, які внесені у повній відповідності до його конституційних повноважень, а саме: щодо продовження правового режиму воєнного стану і щодо продовження дії загальної мобілізації.

На відміну від країни-терориста, країни-агресора – російської федерації ми ніколи не заперечували, що Україна перебуває у стані повномасштабної оборонної війни, вона реалізує своє право, передбачене Статутом Організації Об'єднаних Націй, на самозахист. І цей самозахист передбачає консолідацію зусиль і влади, і українського народу у відстоюванні територіальної цілісності, державного суверенітету і у відновленні кордонів України відповідно до міжнародно визнаних угод, а це вся територія України станом на 1991 рік минулого століття, коли Україна оголосила про свою незалежність.

Тому фракція політичної партії «Слуга народу» буде підтримувати цей законопроект. Переконаний, він вкотре має об'єднати весь зал.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шараськін. Фракція «Голос». Будь ласка.

ШАРАСЬКІН А.А., секретар Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Слава Україні! На прохання колеги Соломії Бобровської хочу сказати, що вона особисто вважає, що друга зміна командувача Сил спеціальних операцій за цей час є грубим втручанням у дії військового керівництва. Це меседж перший.

Меседж другий. Звісно, ми будемо підтримувати продовження воєнного стану.

Меседж третій. Я наполягаю, це моя особиста думка, що нам потрібно категорично і кардинально змінювати підходи, щодо загальної мобілізації. Від самого початку повномасштабного вторгнення все, що було зроблено, – напівшахрайським кроком законтрактовано всіх, хто прийшов у територіальну оборону, і відправлено на передову з місць постійної дислокації, було введено зміни і приписи. І ці люди там залишаються. Справа не в тому, що нам соромно перед ними чи, що влада їх обманула, ні, вони готові захищати свою землю, але давайте робити це згідно із законом і правильно. Ми вкотре подовжуємо строк проведення загальної мобілізації, натомість не вирішено головних питань: хто, у які строки і для чого має прибути. Ми до цього часу не провели чесну дискусію з нашими співгромадянами. Що робити волонтерам? Вони вже служать чи ще ні? Що робити тим, хто реально хоче служити, але з тих чи інших причин не може...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фракція «Європейська солідарність». Гончаренко.
Олексію Олексійовичу, будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Фракція «Європейська солідарність». Звичайно, ми зараз будемо голосувати за продовження строку дії воєнного стану, за продовження строку проведення загальної мобілізації, тому що, на жаль, війна триває. Але хочу звернутися до залу, до Президента, до Ради національної безпеки і оборони. Я не бачу тут Секретаря РНБО. Раніше він хоча б приходив до нас, коли ми розглядали такі питання. Тепер до нас не приходять – Шмигаль, Секретар РНБО. Скоро до нас ніхто не буде приходити. Скоро прибиральниці у Верховній Раді нам скажуть, що не будуть приходити, бо немає сенсу. Будуть нас запитувати, що ми тут робимо.

Так-ось хочу сказати пану Данілову, який учора виступав і казав, що в перемогу треба вірити. Так, у перемогу треба вірити, і ми віримо. Але на перемогу треба ще й щодня працювати! Не на серіали та барабани, а працювати на перемогу! Зброя, армія, ще раз, зброя, армія, фортифікації – це означає працювати на перемогу.

Ми зараз продовжимо строк проведення загальної мобілізації. А де чесна відповідь тим, хто вже 20 місяців мобілізований? Скільки вони будуть служити? Як так може бути, що вхід є, а виходу немає? Чому не передбачено ніякого строку? Скільки вони відслужили і зможуть після цього відпочити, щоб їх замінили інші? Не можна витягти війну на плечах одних і тих самих людей! Неможливо! Так, наші герої сталеві, але навіть метал втомлюється.

Дайте можливість людям... У Верховній Раді є мій законопроект про демобілізацію після 18 місяців служби. Може, треба більше, давайте дискутувати. Але давайте дамо людям цей шанс і чесно скажемо, хто віддав свій борг Батьківщині, того замінять, і ця людина зможе відпочити. Ми віримо в перемогу, але треба не тільки в неї вірити, а й працювати на неї щоденно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Владиславович Соболев, фракція «Батьківщина».
Будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановна президіє, шановні колеги! Думаю, іде дуже відверта розмова, і якщо ми її не проведемо зараз, нам далі буде все важче і важче. Без сумніву, фракція «Батьківщина» підтримає ці найважливіші два питання. Проте фракція «Батьківщина» поділяє ті тривоги, які відбуваються щодо загальної мобілізації. Питання не в тому, що нам треба ненавчену молодь кидати на фронт, що нам студентів треба кидати на фронт. Питання абсолютно в іншому. Якщо це загальна мобілізація, то у нас було і є достатньо часу, щоб готувати боєдатних людей, які можуть виконувати завдання. Якщо ми зараз почнемо ділити націю на тих, хто може і не хоче, то це буде найстрашніше. Це перше.

Друге. Хто отримує бронь? Чи адміністративної посади достатньо, щоб людина мала можливість не йти захищати Батьківщину?

Третє і найважливіше питання. Яким чином далі виконуватиметься ключове питання? Тих людей з найкращою підготовкою, які у 47 – 50 років пішли на пенсію, чомусь не мобілізовують, а мобілізують тих, які її не мають.

Ось ключові питання, відповіді на які повинні знайти Президент, уряд і ми. Далі без цього буде все важче і важче.

Тому ми підтримуємо це рішення, але застерігаємо щодо тих рішень, які треба прийняти.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бакунець, депутатська група «Довіра».
Будь ласка, Павле Андрійовичу.

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановний пане головуєчий, шановні колеги! Депутатська група «Довіра» однозначно підтримує продовження строку дії воєнного стану в нашій країні на три місяці. Звичайно, це означає, що кожному потрібно знову набратися внутрішньої енергії для того, аби далі працювати.

Дякуємо тим, хто ризикує найбільше – нашим Збройним Силам, за те, що захищають. Дякуємо бізнесу, який залишився, не покинув країну, який офіційно зареєстрований і працює, сплачує податки для того, аби мали зарплату наші відважні військовослужбовці. Дякуємо міжнародним партнерам, які допомагають, щоб ми утримували соціальну сферу. Віримо, що з Божою допомогою, з відважністю українського воїна ми здобудемо перемогу в цьому часі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Є ще бажачі виступити від інших депутатських фракцій і груп? Тоді переходимо до голосування.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» ([№ 10211](#)) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу голосувати.

«За» – 329.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Прошу показати по фракціях і групах.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку проведення загальної мобілізації» ([№ 10212](#)) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 322.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Прошу показати по фракціях і групах.

Шановні колеги, наступне питання – ратифікації. Один законопроект розглянемо з обговоренням і далі кілька – без обговорення.

Тому переходимо до розгляду проекту Закону «Про ратифікацію Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Молдова про будівництво автодорожнього прикордонного мостового переходу через річку Дністер на українсько-молдовському державному кордоні в районі населених пунктів Ямпіль – Косеуць» ([№ 0217](#)).

Ставлю на голосування пропозицію розглянути це питання за скороченою процедурою.

«За» – 269.

Рішення прийнято.

Для доповіді запрошується заступник міністра розвитку громад, територій та інфраструктури України Олександр Олександрович Бутенко. Будь ласка.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. (*Не чути*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Важливе питання, треба заслухати доповідачів.

БУТЕНКО О.О., заступник міністра розвитку громад, територій та інфраструктури України. Шановні народні депутати, шановний пане головуючий! На ваш розгляд вноситься проект Закону «Про ратифікацію Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Молдова про будівництво автодорожнього прикордонного мостового переходу через річку Дністер на українсько-молдавському державному кордоні в районі населених пунктів Ямпіль – Косеуць (№ 0217), поданий 9 серпня 2023 року Кабінетом Міністрів України.

Хочу нагадати, що 12 червня в місті Києві було підписано Угоду між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Молдова про будівництво автодорожнього прикордонного мостового переходу через річку Дністер на українсько-молдавському державному кордоні в районі населених пунктів Ямпіль – Косеуць. Предметом регулювання угоди є будівництво автодорожнього мостового переходу на українсько-молдавському кордоні, який стане власністю України. Загальна довжина переходу становить 1 тисяча 400 метрів, штучна споруда матиме дві смуги руху з тротуарами з обох сторін. Під'їзд на територію України – 890 метрів, категорія проєктованої дороги – друга, ширина частини – 7 метрів 50 сантиметрів. Проєкт переходу враховує стандарти безбар'єрності, зокрема, передбачено облаштування тротуарів з пониженням рівня бортового каменю в межах пішохідних переходів. Орієнтовний строк реалізації будівництва – 2025 рік.

Переваги від ратифікації цієї угоди – посилення транзитного потенціалу, розвантаження прикордонного сполучення, стимулювання перетину українських вантажів, українські експортери отримають новий шлях із центру України до Центральної і Південно-Східної Європи. Фінансування цієї угоди передбачено протягом трьох років, запроєктована загальна сума – 5 мільярдів 43 мільйони 863 тисячі гривень, яку розділено на три роки. Видатки здійснюватимуться за напрямом використання коштів на будівництво, передбачене в паспорті вищезазначеної бюджетної програми.

Прошу підтримати і дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від комітету слово надається заступнику голови Комітету з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва Пушкаренку.

Будь ласка.

ПУШКАРЕНКО А.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, дорогі українці! Так, дійсно, внесено проєкт Закону «Про ратифікацію Угоди між Кабінетом Міністрів та Урядом Республіки Молдова про будівництво автодорожнього прикордонного мостового переходу через річку Дністер на українсько-молдавському державному кордоні в районі населених пунктів Ямпіль – Косеуць» (№ 0217).

Комітет з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва розглянув цю угоду і рекомендує вам, так само, як і наші колеги з Комітету з питань транспорту та інфраструктури і з Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу, проголосувати й підтримати її.

Суть законопроекту дуже проста. У 2021 році президенти домовилися про реалізацію цього проекту, але у зв'язку з війною це питання відтермінувалося, і в червні 2023 року міністри інфраструктури України та Молдови підписали відповідний документ.

Варто зазначити, що це будівництво стане найкоротшим шляхом між Києвом та Кишиневом. Проект буде реалізовуватися за кошти українського та молдавського урядів. Варто зазначити, що наші експортери отримають найкоротший шлях з центру України до країн Центральної та Південно-Східної Європи в обхід окупованого Придністров'я. І, звичайно, сьогодні це стане великою альтернативою поромній переправі, яка існує біля цього переходу Ямпіль – Косеуць і не справляється. Це буде абсолютно новий сучасний мостовий перехід, протяжністю 1 тисяча 400 метрів, з урахуванням безбар'єрності і всього того, що сьогодні необхідно згідно з новими державними будівельними нормами, які ми, шановні колеги, власне й проголосували.

Тому закликаю підтримати ратифікацію, щоб у нас з'явилося нове сучасне сполучення, яке допомагатиме розвивати економіку, а також міждержавні відносини між Україною та Республікою Молдова.

Дякую.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Запишіться, будь ласка, на виступи від депутатських фракцій і груп: два – за, два – проти.

Никорак, фракція «Європейська солідарність».

Ірина Володимирівна Геращенко. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги, сьогодні ми дискутуємо дуже важливе питання. На жаль, українські виборці знову не мають можливості знати, чим живе парламент, за що голосує, яка його позиція. Тому що ви виділяєте на телеканал «Рада» 200 мільйонів гривень, але він показує Офіс Президента, його радників, порадників, тільки не головний законодавчий орган держави – парламент.

Хочу подякувати Олексію Гончаренку та іншим колегам, які зараз, по суті, виконують роботу телеканалу «Рада», Прес-служби Апарату Верховної Ради України, заощаджуючи 200 мільйонів гривень, які в принципі мають йти на дрони, на що завгодно, тільки не на таке марнотратство.

Ми обговорюємо дуже важливі ратифікації саме сьогодні, в історичний день, коли Європейська комісія оприлюднить звіт про виконання Україною своїх зобов'язань щодо семи пунктів для початку офіційних переговорів з приводу вступу України до ЄС.

Європейський Союз – це спільні правила і норми. І якщо ми говоримо про інтеграцію до Європейського Союзу, то вже зараз потрібно шукати й економічну інтеграцію. Якщо ми говоримо про те, що українська економіка сьогодні є настільки залежною від підтримки наших партнерів, то, звичайно, правильно будувати нові мости. Але, якщо йдеться про ці прикордонні мости, чому наш уряд, представника якого зараз немає у цьому залі, ну, є представник Міністерства закордонних справ, – не шукає кошти на фінансування будівництва цих прикордонних мостів у Європейській комісії, в Європейському Союзі?

Переконані, що професійна розмова з Європейською комісією допомогла б знайти нам тут зовнішнє фінансування, а ті мільярди гривень, які ви зараз спрямовуєте з українського бюджету на ці потреби, ми могли б перенаправити на Збройні Сили України, де, дійсно, не вистачає дронів...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наливайченко, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О., секретар Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні пані та панове, дорогі наші захисники! Сьогодні, ратифікуючи декілька важливих міжнародних угод, фракція «Батьківщина» і весь парламент України закликаємо, щоб до Реєстру збитків, завданих агресією російської федерації проти України, були залучені, дійсно, найкращі фахівці Міністерства закордонних справ. Це перше.

Друге. Ми пропонуємо, щоб у кожному посольстві, генеральному консульстві запрацювали правові радники, які б захищали наші інтереси у питаннях закордонної власності, у питаннях збитків, завданих громадянам України, насамперед переселенцям, у питаннях захисту збитків наших українських виробників і компаній.

Третє. Ми напряду звертаємося до Міністерства юстиції України: час вам діяти, відстоювати в міжнародних судах інтереси України і підтримувати українських виробників, які в міжнародних судах захищають українську власність, а найголовніше – мати єдиний план, єдину дію і результат, щоб такий захист інтересів України був ефективним і результативним.

Четверте. У міжнародних зусиллях України зараз без перебільшення найголовнішим є початок переговорів щодо членства в Європейському Союзі. Фракція «Батьківщина» підтримує, щоб якомога скоріше, ще в цьому році, вийти на такі переговори, виконати до кінця, наприклад і насамперед, рекомендацію щодо боротьби з корупцією – тут, у цьому залі, тут, у нашій країні, і таким чином ставати повноправним членом Європейського Союзу.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юлія Клименко, фракція «Голос», потім Пушкаренко від фракції «Слуга народу» і будемо голосувати.

Будь ласка.

КЛИМЕНКО Ю.Л., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Фракція «Голос». Шановні колеги, ідея, і ми ратифікуємо угоду, яка вже підписана нашим урядом, безумовно, гарна. Думаю, цей міст навряд чи коштуватиме 5 мільярдів гривень, він коштуватиме набагато більше, бо його довжина становить майже півтора кілометра. Але давайте скажемо відверто: нам цей міст зараз не допоможе, тому що завершення його будівництва передбачено на 2025 рік у кращому випадку, а в гіршому – на 2026-2027 роки.

Тому давайте не будемо собі брехати, цей міст ніяким чином не змінить наші експортно-імпорتنі потужності. Тому треба думати, як ми будемо розв'язувати проблему з польськими вантажоперевізниками, блокуванням пунктів пропуску, а не сидіти, ховаючи голову в пісок, як це робить сьогодні уряд і чиновники, треба їхати і розв'язувати цю задачу, тому що надіятися на міст у Молдову, який буде через п'ять років, як мінімум наївно. До того ж цей міст буде збудований виключно за українські гроші, тому це теж треба врахувати під час підрахунку економіки цього мосту в подальшому.

Колеги, якщо уряд не візьметься за голову і не почне вирішувати питання розблокування пунктів пропуску, ми будемо вимушені створювати в парламенті якусь робочу групу і на своєму рівні починати це вирішувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пушкаренко. Будь ласка, 1 хвилина і будемо голосувати.

ПУШКАРЕНКО А.М. Шановні колеги, дорогі українці, ми зараз розглядаємо питання ратифікації угоди між нашою державою та Республікою Молдовою щодо будівництва інфраструктурного об'єкта. Це наші міждержавні зобов'язання. Так, широкомасштабне вторгнення нам завадило розпочати це будівництво у 2022 році, але сьогодні, коли ми очікуємо безпосередньо рішення Єврокомісії щодо виконання нами рекомендацій і подальших перемовин про вступ, воно важливе. І ці півтора року широкомасштабної війни показали: наші експортери очікують прикордонну інфраструктуру. Ми йдемо з Молдовою в тандемі до членства в ЄС.

Тому я вас дуже прошу підтримати сьогодні це рішення, тому що насправді у нас прикордонна інфраструктура з Молодою дуже страждає. Наші експортери, наша економіка чекають цього об'єкта.

Шановні колеги, прошу вас підтримати цей законопроект, бо це, у тому числі, й наш шлях до ЄС.

Дякую. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Шановні колеги, переходимо до голосування, прошу зайняти робочі місця. Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про ратифікацію Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Молдова про будівництво автодорожнього прикордонного мостового переходу через річку Дністер на українсько-молдовському державному кордоні в районі населених пунктів Ямпіль – Косеуць» ([№ 0217](#)) за основу та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 286.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Прошу показати по фракціях і групах.

Колеги, відразу без обговорення ми голосуємо ще три ратифікації, тому не розходьтеся.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про приєднання України до Розширеної часткової угоди про Реєстр збитків, завданих агресією Російської Федерації проти України» ([№ 0225](#)) за основу і в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 295.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про ратифікацію Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Королівства Швеція щодо обміну та взаємної охорони інформації з обмеженим доступом» ([№ 0229](#)) за основу і в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 295.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про ратифікацію Угоди між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, з іншої сторони, щодо участі України в Механізмі цивільного захисту

Союзу» ([№ 0226](#)) за основу і в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 302.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Наступне питання порядку денного – проект постанови [№ 9605](#)... (*Шум у залі*). З процедури?

Геращенко – з процедури.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Дякую. Шановні колеги, нещодавно ми повернулися з лінії фронту. І військові, і цивільне населення хочуть знати, чим живе парламент. Коли вони чують інформацію, що Верховна Рада України виділяє 200 мільйонів гривень на телеканал «Рада», у них виникає запитання: так а де цей телеканал «Рада»?

Ми бачимо, що в телеграм-каналах, на інших носіях уже є вся інформація про сьогоднішнє голосування. Не можна лише зрозуміти, чому той офіційний парламентський бюлетень, яким є телеканал «Рада», не інформує про діяльність усіх парламентських фракцій. На опозицію там повна політична цензура і блок. Але він і про засідання в цілому не розповідає.

Ми хочемо звернутися до головуючого на сьогоднішньому засіданні і закликати колег проголосувати за те, щоб телеканал «Рада» почав нормально працювати як парламентський бюлетень, інформуючи і розповідаючи пропозиції всіх фракцій і парламенту в цілому, за що ми голосуємо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Закликаю телеканал «Рада» працювати як парламентський бюлетень (*Оплески*).

Переходимо до наступного питання порядку денного сесії. Це проект Постанови «Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про забезпечення належним медичним обслуговуванням військовослужбовців та осіб рядового і начальницького складу, які зазнали поранення, контузії чи іншого ушкодження здоров'я під час подій на сході України» ([№ 9605](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення цього питання до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

«За» – 287.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою.

«За» – 246.

Рішення прийнято.

Без обговорення? Колеги, тоді переходимо до голосування. Це важливий проект постанови, який ми довго не можемо прийняти.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про забезпечення належним медичним обслуговуванням військовослужбовців та осіб рядового і начальницького складу, які зазнали поранення, контузії чи іншого ушкодження здоров'я під час подій на сході України» (№ 9605) у цілому з урахуванням пропозицій комітету та з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 294.

Рішення прийнято.

Постанову прийнято.

Прошу показати по фракціях і групах.

Наступне питання також треба включити до порядку денного сесії, тому прохання не розходиться.

З процедури – Геращенко.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги, йдеться про Національне військове меморіальне кладовище. Керівництво Верховної Ради і фракції «Слуга народу» обіцяли зустрітися з родинами загиблих, щоб проговорити з ними це чутливе питання, адже Верховна Рада ще у травні проголосувала закон авторства «слуг народу» про створення Національного військового меморіального кладовища в Биківні, на що було виділено кошти, а закон і досі не підписано.

Сьогодні на засіданні Погоджувальної ради ми обговорювали це питання. Влада все-таки повинна зустрічатися з родинами загиблих. Це важливо, це не простий діалог, це дуже чутливе питання.

Ми пропонуємо, щоб керівництво парламенту і фракції «Слуга народу» все-таки зустрілися з родинами загиблих і після цього законопроект було внесено до порядку денного. Ми просимо зняти його з розгляду на сьогоднішньому пленарному засіданні, тому що це чутливе питання, і родини загиблих сприймають з образою таке голосування парламенту, коли немає з ними...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую (*Шум у залі*).

Ви хочете поставити цю пропозицію на голосування?

Переходимо до розгляду проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розміщення Національного військового меморіального кладовища» ([№ 9676](#)).

Звичайно, ми починаємо розгляд цього питання із включення законопроекту до порядку денного сесії. Це ж також розгляд питання, правда?

О'кей. Чи ми лінгвістичні батли будемо влаштовувати? Думаю, це більше до інших колег, які не в парламенті.

Ставлю на голосування пропозицію включити це питання до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

«За» – 231.

Рішення прийнято.

Питання включено до порядку денного сесії.

Прошу показати по фракціях і групах.

Ставлю на голосування пропозицію розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 222.

Рішення прийнято.

Переходимо до розгляду питання. Прошу записатися на виступи від депутатських фракцій і груп: два – за, два – проти.

Задорожній Микола Миколайович. Будь ласка.

Я так розумію, Дубнов, фракція «Слуга народу».

ДУБНОВ А.В., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (одномандатний виборчий округ № 213, м. Київ, політична партія «Слуга народу»)*. Увімкніть, будь ласка, мікрофон з місця. Добрий день, шановні колеги! Вашій увазі пропонується проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розміщення Національного військового меморіального кладовища» (№ 9676).

Війна в Україні почалася не 24 лютого 2022 року, а 2014 року, тобто понад дев'ять років тому. За цей час сотні тисяч українців і українок стали на захист нашої держави, її суверенітету та територіальної цілісності, на захист наших європейських прав і свобод, мирного та щасливого неба для наших дітей. За цей час десятки тисяч наших захисників та захисниць удостоєні державних нагород, а сотні – найвищою державною нагородою – званням Герой України. На жаль, багато з них посмертно.

Ми маємо гідно вшанувати пам'ять українських героїв, які віддали найдорожче – своє життя та здоров'я за незалежність України, військовослужбовців – захисників та захисниць, які, проявляючи особисту мужність і героїзм під час захисту державного суверенітету, залишаючись вірними військовій присязі, загинули внаслідок зіткнення з російським загарбником. Ми назавжди перед ними в боргу.

Колеги, було проведено багато публічних дискусій. На площадці Міністерства у справах ветеранів суспільство, зокрема родини загиблих героїв, громадські організації, які об'єднують сім'ї героїв, були почуті, і наразі Національне військове меморіальне кладовище пропонується створити таким, яким його очікують. До того ж було проведено велику законодавчу роботу групою народних депутатів, за що я їм дуже дякую.

Проект закону знімає всі бюрократичні перепони і дає змогу почати будівництво Національного військового меморіального кладовища вже цього року, а також найближчим часом почати захоронення. Я дуже прошу колег підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Михайлович В'ятрович, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Шановні колеги, поясніть, будь ласка, що ми розглядаємо? Як парламент дійшов до такого самоприниження?

Нагадую, у травні ми 322 голосами прийняли закон про розміщення Національного військового меморіального кладовища, усі фракції, міністерства підтримали його. Там майже такий самий текст, який ми розглядаємо сьогодні, окрім місця розташування. Ми проголосували конкретно за Биківню, зараз Київрада виділила під це ділянку. Президент протягом п'ятнадцяти днів не скористався правом вето і не повернув цього закону. Тобто, відповідно до статті 94 Конституції України закон вважається схваленим Президентом України і має бути підписаний та офіційно оприлюднений.

Що має робити парламент, який справді є суб'єктний? Закликати Главу держави дотримуватися Конституції. Натомість, ми живемо в якійсь антиутопії. На Банковій не захотіли розміщувати кладовище в Києві, їм захотілося у Фастівському районі. Давайте забудемо, що взагалі приймали такий закон. Почуйте обурених родичів загиблих героїв, які вже скликали пресконференцію, ініціювали петицію до Президента з вимогою підписати закон про кладовище.

Колеги, парламент не має права бути ширмою для такої сваволі. Закон прийнято, і ми маємо зробити все, щоб герої були поховані і отримали своє Національне військове меморіальне кладовище. Досить знуцатися над родинами загиблих.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Скороход Анна, депутатська група «Партія «За майбутнє». Будь ласка.

СКОРОХОД А.К., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 93, Київська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, ми щоразу хвилиною мовчання згадуємо про наших загиблих захисників. Так-ось, якщо ви їх, дійсно, поважаєте, якщо ви їм вдячні за те, що вони поклали своє життя, щоб ми жили далі, щоб вся Україна жила далі, цей законопроект голосувати не можна. Тому що родини загиблих не раз наполягали не переносити меморіального кладовища з Биківні. Це зручне місце розташування, куди родини, наші майбутні покоління зможуть приїжджати. А виносити його (чорт знає куди!) на Одеську трасу – це неповага до наших загиблих, до сімей, які втратили своїх рідних і близьких за незалежність України.

Шановні колеги, я розумію, що це ласий шматок під забудови, під бізнеси і так далі, але ми, Верховна Рада, повинні мати честь. Ми не можемо принижувати пам'ять про наших загиблих воїнів і голосувати за цей законопроект.

Колеги, закликаю підтримати родини загиблих, підтримати весь «Азов», підтримати інші бригади, які не можуть поховати своїх бійців через те, що ми досі «возимосся» з меморіальним кладовищем. Не голосуйте за цей законопроект, збережіть честь Верховної Ради.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бобровська Соломія, фракція «Голос».

Хтось з інших фракцій чи груп виступатиме ще? Павло Андрійович? Соболев? О'кей.

Соломіє Анатоліївно, будь ласка.

БОБРОВСЬКА С.А., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, ви знаєте, я розумію, що це дуже вузький момент і нішева тематика, з якою стикається лише, мабуть, частина з вас. Бо щоб стикалися всі, треба мати сміливість періодично дивитися в очі хлопцям і їхнім родинам, за умови втрати близьких людей.

Отож, коли частина з вас пів року тому просила батьків почекати і поховати своїх хлопців, дівчат на Биківні, зробити там меморіальний цвинтар з усіма нашими героями України, перепохованнями тощо, коли весь цей довгий процес пройшов і було погодження, усі з цим змирилися, і ми проголосували, дійсно, 322 голосами за цей законопроект. І раптом, без пояснень, через чотири місяці виходить нова історія, з'являються нові депутати, які реєструють, і починається конфлікт.

Ви або не маєте поваги до тих сімей, які втрачають, плачуть, страждають, або не включаєте мозок. Подивіться, будь ласка, ще раз на текст законопроекту. У ньому йдеться не про створення іншого нового цвинтаря, а про перенесення. За нього категорично не можна голосувати. Якщо для вас нормально жити, спати в будинку де є урна з прахом людини, яка для тебе дорога, тому що її не ховають, бо чекають поховання там, де це було погоджено, знаєте, у мене немає слів.

У мене величезне прохання не голосувати за цей законопроект, бо це неповага до всіх сімей героїв України, які мають бути поховані на одному великому українському меморіальному цвинтарі, і не торгувати тією землею, яка комусь вигідна.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соболев Сергій Владиславович, фракція «Батьківщина», і будемо переходити до голосування.

Прохання запросити депутатів до залу.

Будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В. Шановні колеги, фракція «Батьківщина» принципово голосувала за включення цього питання до порядку денного, щоб ми зараз побачили урядовців, які повинні вийти сюди і пояснити, навіщо вони вимагають надати їм право встановлювати, де буде розміщено, нарешті через стільки часу, Національне військове меморіальне кладовище. Скажіть, будь ласка, де уряд?

Ми також зустрічалися із сім'ями загиблих, яких цікавить одне питання: скільки ми можемо цього чекати. Тому пропозиція нашої фракції така. Ми вважаємо, що треба негайно створити робочу групу за участі уряду, представників сімей загиблих і з'ясувати, коли саме парламент буде визначати, а не так, як це записано в законопроекті: передати це право уряду. Це болюче, делікатне питання, і не треба ховати голову в пісок.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до голосування. Прошу запросити народних депутатів до залу. Займіть, будь ласка, свої робочі місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розміщення Національного військового меморіального кладовища» ([№ 9676](#)). Прошу голосувати.

«За» – 194.

Рішення не прийнято.

Зараз, хвилину, ми маємо багато варіантів, що далі робити.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розміщення Національного військового меморіального кладовища» ([№ 9676](#)) до головного комітету для підготовки на повторне перше читання. Прошу голосувати.

«За» – 217.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про повернення проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розміщення Національного військового меморіального кладовища» ([№ 9676](#)) суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання. Прошу голосувати.

«За» – 232.

Рішення прийнято.

Законопроект повернено суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

Наступні питання порядку денного ми голосуємо без обговорення, тому прошу не розходитися, їх буде досить багато.

Наступне питання порядку денного це проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо підтримки наукової роботи в закладах вищої освіти» ([№ 9600](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення цього питання до порядку денного сесії.

«За» – 266.

Рішення прийнято.

Питання включено до порядку денного сесії.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо підтримки наукової роботи в закладах вищої освіти» (№ 9600) за основу. Прошу голосувати.

«За» – 269.

Рішення прийнято.

Законопроект прийнято за основу.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо державної підсумкової атестації та вступної кампанії 2024 року» ([№ 10092](#)).

Ставиться на голосування пропозиція про включення цього питання до порядку денного сесії.

«За» – 281.

Рішення прийнято.

Законопроект включено до порядку денного сесії.

Ставиться на голосування пропозиція про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо державної підсумкової атестації та вступної кампанії 2024 року» (№ 10092) у першому читанні за основу. Прошу голосувати.

«За» – 285.

Рішення прийнято.

Надійшла пропозиція проголосувати цей законопроект у цілому.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо державної підсумкової атестації та вступної кампанії 2024 року» (№ 10092) у цілому з урахуванням пропозицій комітету та з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 285.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Наступний законопроект, реєстраційний... *(Шум у залі)*.

Геращенко, будь ласка, з процедури.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги, дуже важлива інформація з Брюсселю. Щойно Єврокомісія рекомендувала розпочати офіційні, тобто прийняла офіційний звіт і рекомендувала розпочати процес перемовин щодо вступу

України та Молдови до Євросоюзу. Таку інформацію надала Президентка Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн (*Оплески*).

Хочу сказати, що цей шлях розпочався 10 років тому, коли Янукович відмовився підписувати... (*Шум у залі*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це вже не з процедури, Ірино Володимирівно.

ГЕРАЩЕНКО І.В. ...і тоді герої Майдану насправді розпочали цей шлях.

Я дякую нинішньому і попередньому парламентам за те, що ми разом голосуємо всі законопроекти і виконуємо завдання, необхідні для історичної місії – вступу України до ЄС.

Давайте привітаємо це важливе рішення Брюсселя і побажаємо одне одному мудрості і спільної роботи над тим, щоб Україна стала членом ЄС і НАТО. Думаю... (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Власенко – з процедури.

ВЛАСЕНКО С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую, пане головуєчий. Думаю, ми вміємо читати новини і всі їх уже прочитали (*Оплески*).

Пане головуєчий, коли ви даєте можливість виступати з процедури, будь ласка, припиняйте політичні спекуляції на тих новинах, які у нас відбуваються.

Дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я почав припиняти, тільки-но почув спекуляцію. Дякую.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про повну загальну середню освіту» щодо обов'язкових результатів навчання» ([№ 9046](#)). Це друге читання. Ніхто не наполягає на поправках, можемо переходити до голосування.

Ставиться на голосування пропозиція про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про повну загальну середню освіту» щодо обов'язкових результатів навчання» (№ 9046) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 286.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Наступне питання – також без обговорення (*Шум у залі*).

Також про Євросоюз?

Гончаренко – з процедури. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Колеги, ми зараз розглядаємо блок питань, пов'язаних з освітою. Якби ми розглядали це питання в повному обсязі, доповідачем був би народний депутат Бабак. Зараз по...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексію Олексійовичу, це виступ не з процедури.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ні, я хочу, щоб колега прокоментував.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, це виступ не з процедури.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Так я ж нічого, я хочу, щоб колега сказав, що це не він і прибрав маніпуляції.

Колего Бабак, приберіть маніпуляції, бо сьогодні Інтернетом шириться...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вимкніть, будь ласка, мікрофон Гончаренка.

Яке це зараз має відношення до процедури розгляду? Ніякого. Олексію Олексійовичу, будь ласка, давайте не зловживати.

Наступний проект Постанови «Про встановлення меж міста Сміла Черкаського району Черкаської області» ([№ 7715](#)).

Це давно очікуваний смілянми проект постанови, тому ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про встановлення меж міста Сміла Черкаського району Черкаської області» ([№ 7715](#)) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

Давайте дамо місту Смілі актуальні межі.

«За» – 289.

Рішення прийнято.

Постанову прийнято.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо уточнення повноважень суб'єктів забезпечення цивільного захисту, удосконалення законодавства з питань захисту населення і територій від наслідків надзвичайних ситуацій, організації та проведення евакуації населення, забезпечення охорони життя та здоров'я громадян» ([№ 9274](#)). Це друге читання.

Цимбалюк – 3 хвилини і переходимо до голосування. Будь ласка, з трибуни.

Колеги, далеко не розходьтєся.

ЦИМБАЛЮК М.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую. Фракція «Батьківщина». Шановний пане головуючий, шановна президіє, шановні колеги! Я виступлю коротше, ніж за 3 хвилини. Прошу не розходитися.

Колеги, насамперед хочу подякувати голові і членам комітету за фахову підготовку законопроекту до другого читання. Спільними зусиллями, враховуючи пропозиції і народних депутатів, і представників центральних органів виконавчої влади і місцевого самоврядування, нам вдалося знайти консенсус. Стосовно харчування ліцеїстів Ліцею цивільного захисту Львівського державного університету безпеки життєдіяльності, ми повністю їх забезпечуємо за рахунок державного бюджету. Це важливо.

Важливо також, що ми внесли норми, відповідно до яких безпека на воді громадян забезпечується саме за рахунок і повноваженнями орендаря.

Решту питань з приводу вдосконалення форм і методів контролю за безпекою і цивільним захистом населення під час проведення масових заходів, Водного кодексу та інших, ми вноرمували.

Тож пропонуємо не витратити дорогоцінного часу і перейти до голосування. Прошу всіх підтримати даний законопроект у другому читанні і в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скористаємося вашою пропозицією не витратити дорогоцінного часу і перейдемо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо уточнення повноважень суб'єктів забезпечення цивільного захисту, удосконалення законодавства з питань захисту населення і територій від наслідків надзвичайних ситуацій, організації та проведення евакуації населення, забезпечення охорони життя та здоров'я громадян» (№ 9274) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 269.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до статті 367 Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за службову недбалість, якщо вона спричинила загибель людини» ([№ 4634](#)). Це друге читання. Ніхто не наполягатиме на поправках, тож переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до статті 367 Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за службову недбалість, якщо вона спричинила загибель людини» (№ 4634) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 265.

Рішення прийнято.

Законопроект ухвалено в цілому.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» щодо спрощення процедури присвоєння статусу ветерана» ([№ 9141](#)). Також не наполягаєте? Наполягаєте, о'кей, тоді переходимо до розгляду.

Цимбалюк – 3 хвилини і Гончаренко – 1 хвилина.

Цимбалюк Михайло Михайлович. Будь ласка, 3 хвилини.

ЦИМБАЛЮК М.М. Фракція «Батьківщина». Шановний головуєчий, шановна президіє, шановні народні депутати! Ми дякуємо, що нарешті законопроект № 9141 потрапив на розгляд до сесійного залу. Він не раз розглядався в Комітеті з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів. Я дякую голові робочої групи і всім колегам, які долучилися.

Але що важливо? Цим законопроектом, до речі, дякую його автору пану Черневу, все-таки вдалося спростити отримання статусу учасника бойових дій. Дуже важливо, що цей законопроект супроводжує й інші напрацювання робочої групи, до якої входять представники всіх фракцій і груп Верховної Ради, щодо електронного способу набуття статусу учасника бойових дій.

Шановні колеги, дуже важливо, що ми нарешті створюємо умови, що військовослужбовець подає лише звернення, заяву, все інше виконує командир, керівник, начальник військового підрозділу, частини. Наше завдання спростити й роботу тих керівників, які сьогодні перебувають в зоні бойових дій. Таким законом ми створюємо умови, що не військовий бігає, вибачте, щоб його визнали учасником бойових дій. Це дуже важливо і для родин наших захисників, які мають певні пільги щодо навчання дітей у закладах вищої освіти і щодо сплати родинною комірного.

І на завершення. Цим законопроектом Верховна Рада має нарешті поставити крапку щодо тих тисяч скарг наших військових, які роками, підкреслюю, роками не можуть набути необхідний їм статус учасника бойових дій. Приймаючи такі законопроекти, ми, нарешті, повинні перейти до наступних питань: а які все-таки пільги надає держава, які пільги вона гарантує, а що може виконати місцевий бюджет.

Ми нарешті маємо підійти і відверто сказати нашим захисникам: це держава може, тут держава гарантує, а тут держава відкриває можливості, щоб учасники бойових дій, які демобілізувалися і повернулися, могли соціалізуватися і, дійсно, працювати в суспільстві.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Гончаренко. Будь ласка, 1 хвилина.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Шановні друзі, це, дійсно, важливий і потрібний законопроект, і я закликаю всіх його підтримати. Але одночасно прошу підтримати мою поправку 7, у якій передбачається автоматичне набуття статусу учасника бойових дій. Правильно, що ми полегшуємо процедуру набуття цього статусу. Ну, це ганьба, що військові протягом одного року-півтора не можуть отримати простого документа від держави.

Але треба не просто полегшити. Кажуть, щоб військовий писав лише заяву. А чому військовий взагалі має якісь заяви писати? Чи це складно прописати автоматично? Людина є в журналі бойових дій, хоч раз отримала бойові, можливо, була, не дай Боже, поранена, контужена – автоматично дайте статус учасника бойових дій. У Дії надішліть: все, ти учасник бойових дій, держава тобі дякує, маєш відповідні пільги.

Колеги, підтримайте поправку 7.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви будете ставити її на врахування? Чекайте. Позиція комітету.

ОСТАПЕНКО А.Д., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги. На засіданнях робочої групи усі поправки та пропозиції, які надійшли від народних депутатів України, були опрацьовані. Співголовою робочої групи був представник саме фракції «Європейська солідарність». І було прийнято рішення, що дана поправка не підтримується. Тому що в поданих поправках 13 і 17 пропонується дієвий механізм спрощеної процедури набуття статусу учасника бойових дій, що точніше відповідає принципам Закону України «Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг». Тому було прийнято таке рішення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію авторства народного депутата Гончаренка про врахування поправки 7. Вона комітетом відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 85.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Чернев. Будь ласка, 1 хвилина, і переходимо до голосування.

ЧЕРНЄВ Є.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Це, дійсно, вже перезрілий законопроект, який мав бути проголосований, думаю, ще рік тому, а, може, й раніше. Тому що ми зараз змінюємо процедуру набуття статусу учасника бойових дій, значно її спрощуємо, щоб не боєць з траншеї збирав свої документи чи якісь папірці і подавав їх до держави, яка й так має усі ці документи про нього, а держава, власне, сама збирала всі документи і надавали майже автоматично статус учасника бойових дій.

Над автоматизацією ми також працюємо, і є напрацювання в Міністерстві у справах ветеранів. Навіть в цьому законопроекті є «Прикінцеві положення», де виписано, що процедура набуття має бути напівавтоматична, оскільки все-таки має бути і згода військового на отримання персональних даних, і згода на отримання...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» щодо спрощення процедури присвоєння статусу ветерана» ([№ 9141](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 278.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Шановні колеги, наступні два питання ми також об'єднали, але у нас будуть виступи обох авторів, а також виступ від комітету. Пропоную спочатку виступити авторам, потім – від комітету, і перейдемо до обговорення.

Отже, наступними у порядку денному стоять такі питання: проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення порядку обробки та використання даних в державних реєстрах для військового обліку та набуття статусу ветерана війни під час дії воєнного стану» ([№ 10062](#)), проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» щодо цифровізації набуття статусу учасника бойових дій в умовах воєнного стану» ([№ 9681](#)) та альтернативний проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» щодо процедури надання статусів ветеранам» ([№ 9681-1](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення законопроекту № 10062 до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

«За» – 273.

Рішення прийнято.

Законопроект включено до порядку денного сесії.

Ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії законопроекту № 9681 та альтернативного до нього законопроекту № 9681-1. Прошу голосувати.

«За» – 275.

Рішення прийнято.

Законопроекти включено до порядку денного сесії.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цих питань за скороченою процедурою.

«За» – 232.

Рішення прийнято.

Слово для доповіді надається автору законопроекту № 10062 Арахамії Давиду Георгійовичу.

Будь ласка, з трибуни.

АРАХАМІЯ Д.Г., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Колеги, цей законопроект про те, яким чином віддячити нашим бійцям, які зараз боронять нашу державу. Ситуація насправді критична. З понад мільйона людей (вдумайтеся в цю цифру), які зараз боронять нашу державу, посвідчення учасника бойових дій отримали лише 15 відсотків. Чому? Тому що процедура бюрократична, треба пройти сім кругів аду, щоб його отримати.

На засіданні робочої групи ми з представниками усіх фракцій напрацювали рішення, яке дає змогу повністю змінити порядок, і в електронний спосіб, якщо людина хоча б один день була на фронті, так зараз виписаний сам порядок, боронила державу і отримувала тих 100 тисяч гривень бойових, тобто був фінансовий елемент контролю, автоматично отримати посвідчення УБД. Ми з ніг на голову перевернули сам порядок, розробили законопроект.

Даний проект і законопроект № 9681 авторства Петра Олексійовича частково дублюють один одного. Ми вирішили, що законопроект № 10062 приймемо за основу, як материнський, проголосуємо обидва законопроекти в першому читанні, доопрацюємо робочою групою, щоб об'єднати фактично дві ініціативи.

Є одне застереження. У нашому законопроекті є посилання на реєстр виборців. Щоб уникнути будь-яких маніпуляцій, що це якась підготовка до виборів і таке інше, ми між першим та другим читаннями доопрацюємо і вирішимо це питання разом з усіма фракціями. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Тепер слово надається авторам наступних законопроектів – Петру Олексійовичу Порошенку і Галині Миколаївні. Ви також виступатимете щодо свого законопроекту?

Петро Олексійович Порошенко. Будь ласка, 3 хвилини.

ПОРОШЕНКО П.О. Дорогі друзі, ще сьогодні зранку був конфлікт, коли ми збиралися не голосувати за перший законопроект, ви збиралися не голосувати за наш. Ось приклад єдності й відповідальності парламенту, коли ми знаходимо аргументи, механізми і робимо все для того, щоб прискорити вирішення питання щодо УБД.

Який порядок існує зараз? Це круги пекла. Маємо індивідуально подавати замовлення: командир батальйону, потім командир бригади, потім завершення папірцевої роботи, потім комісія, потім все для того, щоб засвідчити, що воїн воює, бере участь в бойових діях і захищає Україну.

На засіданні робочої групи я запропонував кардинально інше рішення: автоматично, без бюрократичної процедури, за поданням командира бригади, включаємо лише тих, хто відданий в беерку (бойове розпорядження). Ми зараз вносимо до списку (уявіть!) 850 тисяч українських військовослужбовців, які мають на це право. Не треба стояти в черзі за папірцями, достатньо QR-коду, і діти військовослужбовця можуть скористатися пільгами під час вступі до закладів вищої освіти. Питання щодо комунальних тарифів і таке інше будуть вирішуватися автоматично.

Тож я вітаю сьогоднішню пропозицію. Прошу підтримати в першому читанні законопроект, поданий фракцією «Європейська солідарність». І до другого читання ми внесемо спільний законопроект, де не буде підозр щодо участі у виборах та інших речей, ми вирішимо питання воїнів України.

Дякую. І розраховую на...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від авторів альтернативного законопроекту № 9681-1 слово надається Галині Миколаївні Третяковій. Будь ласка.

ТРЕТЬЯКОВА Г.М., *голова Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Дякую. Звертаюся до всього залу і дуже прошу питання щодо набуття статусу учасника бойових дій не робити частиною політичної кон'юнктури. Ситуація з набуттям статусу учасника бойових дій у нас достатньо унікальна. У Єдиному реєстрі військовослужбовців мають чітко фіксуватися насамперед резервісти з досвідом, про що кажуть і Міністерство у справах ветеранів, і Міністерство оборони. Це означає, що ті, які отримали статус і мають досвід учасника бойових дій, сьогодні діючі військовослужбовці, які є на обліку в Єдиному державному реєстрі ветеранів війни, зазначеному в альтернативному законопроекті, і ми мусимо враховувати це в Єдиному реєстрі військовослужбовців. Власне, це зазначає й РНБО у своїх, наданих комітету, пропозиціях, щоб альтернативний законопроект базувався саме на Єдиному реєстрі військовослужбовців, де мав би фіксуватися цей досвід.

Чому сьогодні не поповнюється, у тому числі й реєстр учасників бойових дій у Міністерстві у справах ветеранів? Тому що ця інформація має бути засекреченою, на що не раз вказувала і міністерка у справах ветеранів, і не має

бути в доступі. Родина того, хто сьогодні є військовим, має статус учасника бойових дій, будучи військовослужбовцем, не має бути дискримінована, їй мають надаватися ті самі пільги, що й родині учасника бойових дій, який не є військовослужбовцем. Сьогодні ця ситуація неврегульована.

Я просила б авторів, які доопрацьовуватимуть законопроект, врахувати пропозиції, які є в альтернативному законопроекті. Насправді швидкість прийняття законів і внесення сьогодні щонайменше трьох законопроектів щодо статусу учасника бойових дій – це, в якомусь сенсі, політичний хаос, і нам в цьому політичному хаосі в комітетах, опрацьовуючи ці законопроекти, потрібно зробити систему.

І наприкінці я...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тепер – від комітетів. Чи немає?..

Від Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки слово надається Мар'яні Володимирівні Безуглій. Це законопроект № 10062. Потім – Остапенко.

Безугла. Будь ласка.

БЕЗУГЛА М.В., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (одномандатний виборчий округ № 217, м. Київ, політична партія «Слуга народу»).* Дякую. Колеги, я зачитаю рішення комітету. Про законопроекти і про роботу, що була проведена міжфракційною робочою групою, уже все сказано.

Комітет рекомендує Верховній Раді України включити проект закону № 10062 до порядку денного десятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання. Відповідно до статті 101 Регламенту Верховної Ради України визнати проект закону № 10062 невідкладним та скоротити строки внесення альтернативних законопроектів наполовину. За результатами розгляду в першому читанні прийняти проект закону № 10062 за основу з урахуванням таких пропозицій комітету: абзац четвертий підпункту 5 пункту 1 розділу I законопроекту виключити; в абзаці третьому підпункту 8 пункту 1 розділу I законопроекту слова і цифру «віком від 17 років» замінити словами і цифрою «віком від 18 років». Доручити комітету доопрацювати зазначений законопроект з урахуванням поправок і пропозицій суб'єктів права законодавчої ініціативи, скоротивши строк подання таких поправок і пропозицій наполовину, та внести його на розгляд Верховної Ради України до другого читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від комітету з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів слово надається Остапенку Анатолію. Будь ласка.

ОСТАПЕНКО А.Д. На засіданні комітету 3 жовтня 2023 року було розглянуто законопроект № 9681 та альтернативний до нього законопроект

№ 9681-1. За результатами обговорення Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» щодо цифровізації набуття статусу учасника бойових дій в умовах воєнного стану» та проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» щодо процедури надання статусів ветеранам» включити до порядку денного десятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання та за наслідками розгляду в першому читанні повернути авторам законодавчої ініціативи на доопрацювання, створивши робочу групу для доопрацювання зазначених законопроектів. Прошу підтримати рішення комітету.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запишіться, будь ласка, на виступи від депутатських фракцій та груп: два – за, два – проти.

Лаба, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ЛАБА М.М., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 70, Закарпатська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Веніславському Федору.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Федір Веніславський. Будь ласка.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Шановні колеги, законопроекти, які були щойно презентовані, вирішують дуже важливе завдання з приводу врахування максимального інтересу військовослужбовців і забезпечення реалізації ними своїх прав без будь-яких бюрократичних перепон.

Окрім того, хочу звернути увагу, що цими законопроектами Верховна Рада України фактично запроваджує дуже важливий підхід до отримання громадянами України, у даному разі – військовослужбовцями, тих пільг, гарантій і насамперед реалізації тих прав, на які вони заслуговують не з точки зору того, що вони повинні прийти заповнити документи, вистояти в чергах і потім отримати документ, який підтверджує їх статус, а з точки зору того, що держава займає проактивну позицію щодо надання соціальних гарантій і реалізації конституційних прав і свобод людини і громадянина. Проактивність державної позиції полягає в тому, що держава сама визначає, коли людина має право на якийсь особливий статус і вона звільняє цю людину від необхідності стукати в двері, стояти в чергах тощо. Ця проактивність держави, яка, на моє глибоке переконання, буде сьогодні започаткована, має стати таким мейнстримом для подальшої діяльності держави у сфері забезпечення конституційних прав і свобод людини і громадянина.

Тому, повертаючись до суті цих законопроектів, вони спрямовані на спрощення процедури набуття статусу учасника бойових дій, та спрощення

процедури внесення інформації до різноманітних баз даних, які держава запроваджує щодо обліку військовослужбовців. Тому закликаю всіх підтримати ці законопроекти, доопрацювати їх до другого читання і віддати належну шану нашим військам і нашим...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ірина Володимирівна Геращенко, фракція «Європейська солідарність».
Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні українці, якщо воїн – чоловік чи жінка виконують бойові завдання, це означає, що вони є учасниками бойових дій. І несправедливо, що сьогодні місяцями потрібно принизливо збирати папірці для того, щоб отримати цей статус.

Є кричущі випадки, коли сьогодні неможливо зібрати такі документи про тих воїнів, які перебувають у полоні. І родини військовополонених скаржаться нам, що вони отримують виплати, але їх родичі, їх герої не мають статусу. Це неприпустимо!

Ми повинні були давно прийняти закон про автоматичне отримання учасником бойових дій цього статусу за наказом командира бойового підрозділу. Думаю, сьогодні це головне голосування парламенту. Ми, дійсно, маємо прийняти два законопроекти – і № 10062, і № 9681, щоб до другого читання зробити на їх базі ідеальний законопроект, адже законопроект № 10062 прив'язує статус до реєстру виборців, якого фактично не існує. І керівництво виборчої комісії визнає сьогодні, що, для того щоб включити реєстр виборців, потрібно ще пів року на його вдосконалення. Ми не хочемо, аби статус учасника бойових дій отримувався потім ще місяцями, як це зараз є з невиконанням нашого законопроекту щодо виплат.

Тому, колеги, голосуємо два законопроекти. Робоча група до другого читання відпрацює їх для того, аби набуття статусу було справедливим, автоматичним, без корупції, і тільки тими нашими героями і героїнями, які сьогодні виконують бойові завдання на лінії фронту. Ми давно мали це зробити. Давайте сьогодні приймемо ці законопроекти і до кінця листопада у другому читанні проголосуємо за автоматичне отримання статусу учасника бойових дій нашими героями.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Владиславович Соболев, фракція «Батьківщина».
Будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В. Прошу передати слово Цимбалюк.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Цимбалюк Михайло Михайлович. Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, сім кіл пекла потрібно пройти сьогодні учасникам бойових дій, щоб де-юре доказати те, що існує давно де-факто. Діти з родин військовослужбовців, які служать на передовій, вступаючи до закладів вищої освіти, змушені платити за навчання, вірніше батьки за них. Хоча юридично вони мають пільгу, а вона не оформлена. Дані законопроекти – спроба нарешті покласти цьому край. І дуже важливо, щоб всі автори знайшли спільну думку.

З приводу другого читання. Ми візьмемо раціональне зерно з двох законопроектів і на основі одного проекту зробимо такий, який, я впевнений, стане законом, що завершить те ходіння по муках наших військових.

Дуже важливо нарешті розібратися з реєстром даних, бо є дискусія, чи всі дані, які пропонують автори стосовно конкретного військового, потрібні в тій базі даних, і як вона буде захищена. Не забуваймо, що ці люди і члени їхніх родин знаходяться під небезпекою, поки триває війна.

Шановні колеги, ми маємо врахувати всі пропозиції, щоб законопроект був збалансований, щоб ми знову не шукали, що потрібно. У засіданні робочої групи взяли участь представники, як уже зазначалося, всіх депутатських фракцій і груп, всіх сил оборони. А це є гарантією того, що він запрацює. Голосуймо «за».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ще є бажані висловитися, чи можемо переходити до голосування? Тоді прохання зайняти свої робочі місця, переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення порядку обробки та використання даних в державних реєстрах для військового обліку та набуття статусу ветерана війни під час дії воєнного стану» ([№ 10062](#)) за основу з урахуванням пропозицій комітету. Прошу голосувати.

«За» – 295.

Рішення прийнято.

Законопроект прийнято за основу.

Ставлю на голосування пропозицію про скорочення наполовину строків подачі пропозицій і поправок та підготовки до другого читання даного законопроекту.

«За» – 278.

Рішення прийнято.

Будь ласка, Герасимов – з процедури. Послухайте, будь ласка, там компроміс.

ГЕРАСИМОВ А.В. Шановні колеги, велике прохання під час голосування законопроекту № 9681, який ми зараз будемо голосувати (щойно ми це проговорювали з керівниками фракції «Слуга народу»), перше голосування – рішення комітету щодо направлення його на доопрацювання, будь ласка,

не підтримувати, а другим голосування підтримати цей законопроект за основу. Я буду вдячний кожному, хто вчинить так. Після того всі домовленості, яких ми досягли, будуть виконані і в результаті ми отримаємо об'єднаний якісний законопроект щодо УБД.

Щиро дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

Ставлю на голосування пропозицію про повернення проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» щодо цифровізації набуття статусу учасника бойових дій в умовах воєнного стану» ([№ 9681](#)) на доопрацювання суб'єкту права законодавчої ініціативи. Прошу голосувати.

«За» – 51.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу... (*Шум у залі*). Без пропозицій комітету? Чи були пропозиції... Як у вас в рішенні написано? Просто за основу? Ні, з пропозиціями? А, у вас було... Усе, я зрозумів. Це не ваш комітет, Мар'яно. Ні, це не ваш комітет. Ні, це законопроект № 9681, це вже не ваш комітет. У Верховній Раді є й інші комітети, крім комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» щодо цифровізації набуття статусу учасника бойових дій в умовах воєнного стану» ([№ 9681](#)) за основу. Прошу голосувати.

«За» – 288.

Рішення прийнято.

Законопроект прийнято в першому читанні за основу.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» щодо деяких питань забезпечення внутрішньо переміщених осіб житлом для тимчасового проживання» ([№ 9310](#)). Це друге читання

Хтось наполягатиме на виступах? Переходимо...

Гончаренко. Будь ласка, 1 хвилина і переходимо до голосування.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Друзі, це, дійсно, важливий законопроект, бо сьогодні в Україні катастрофічна ситуація стосовно внутрішньо переміщених осіб саме з окупованих територій. Сьогодні є програма уряду, як подати, що робити тим, у кого суттєво пошкоджено чи знищено житло, але на контрольованій території. Можливо, не все ідеально, але є шлях. Коли йдеться про мешканців Маріуполя, Бахмута, Северодонецька, які поки, на жаль, в окупації, ситуація

набагато складніша: нормального шляху немає, люди не можуть знайти собі житло, зняти – дуже дорого, тож усе перетворюється на жахливі страждання.

Я розумію, що все не так просто, що це дуже складне питання, але його треба вирішувати, нам треба про це говорити у Верховній Раді, треба окреслити їм хоча б якийсь шлях.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Переходимо до голосування, підготуйтеся, будь ласка.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» щодо деяких питань забезпечення внутрішньо переміщених осіб житлом для тимчасового проживання» (№ 9310) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 285.

Рішення прийнято.

Законопроект прийнято в цілому.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо уточнення діяльності Українського інституту книги з підтримки розповсюджувачів видавничої продукції та надання сертифіката на придбання книг» ([№ 9568](#)). Ми домовлялися – без обговорення, тому пропоную одразу переходити до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо уточнення діяльності Українського інституту книги з підтримки розповсюджувачів видавничої продукції та надання сертифіката на придбання книг» (№ 9568) у першому читанні за основу. Прошу голосувати.

«За» – 271.

Рішення прийнято.

Законопроект прийнято за основу (*Шум у залі*).

Законопроект щодо Українського інституту книги прийняти в цілому? Давайте приймати в цілому.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо уточнення діяльності Українського інституту книги з підтримки розповсюджувачів видавничої продукції та надання сертифіката на придбання книг» (№ 9568) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 272.

Законопроект прийнято в цілому.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо спрощення порядку ввезення, обліку та розподілу гуманітарної допомоги» ([№ 9111](#)). Це друге читання.

Хтось від фракції «Батьківщина» хотів виступити. Ні? Гончаренко, і у Южаніної три поправки.

Гончаренко. Будь ласка, 2 хвилини.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Шановні друзі, законопроект щодо спрощення порядку ввезення, обліку та розподілу гуманітарної допомоги дуже важливий.

У вересні ми прийняли дуже погану постанову Кабінету Міністрів, яка починає діяти в цій частині з 1 грудня і суттєво ускладнює процес ввезення в Україну гуманітарної допомоги. Це стосується навіть гуманітарної допомоги для військових.

Сьогодні вся країна волонтерить, усе тримається на укровольтерпроті, на мінволонтері. Ми всі волонтери. Я можу сказати, що Гончаренко центр – найбільша всеукраїнська мережа безкоштовних відкритих освітньо-культурних та волонтерських просторів теж волонтерить, як усі. Ми також краплина в океані українського волонтерства: 76 автівок, 24 антидронові рушніці, десятки дронів, сотні рацій, навіть самохідна артилерійська установка «Гвоздика», бо ж русня розповідала, що будемо їх зустрічати з квітами.

Тож нам, волонтерам, треба допомагати, а не вставляти палиці в колеса. Що ми робимо? Чим думав уряд, коли створював таку систему, яку неможливо пройти? Сьогодні ви забрали кошти у місцевої влади – можливість допомагати військовим, давайте ще уряд забере у волонтерів можливість завозити підтримку військовим. Що ми робимо? Водночас ми кажемо, що віримо в перемогу. Треба працювати, або хоча б не заважати. Перша заповідь лікаря: *non nocere* – не нашкодь. Не можеш хоч щось добре зробити, тож не шкодь. А в нас якесь шкідництво.

То ж, друзі, це важливий законопроект, зараз моя колега Южаніна ставитиме поправки. Нам треба спрощувати систему.

Мої поправки частково враховані. Тож, колеги, давайте спрощувати, давайте допомагати, а не заважати волонтерам, тому що сьогодні на них, дійсно, тримається більше, ніж на нас.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви буде ставити поправки?

Ніна Петрівна Южаніна. Будь ласка, три поправки.

ЮЖАНІНА Н.П., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Поправка 65. Шановні колеги, я з великою повагою ставлюся

до тих колег, які займаються гуманітарною допомогою, беруть активну участь у розробленні проектів, підзаконних нормативно-правових актів, але ви пропустили один момент.

Після звіту ТСК, яка займалася саме вивченням питання щодо зловживань при ввезенні гуманітарки, надала купу доручень, з'явилася постанова № 953 Кабміну, якою з 1 грудня встановлюється новий порядок ввезення гуманітарки, який не лише ускладнює, а й унеможлиблює ввезення гуманітарки поодинокими волонтерами. Тому що весь процес щодо митниці повністю відповідає процедурам розмитнення на загальних підставах. Ускладнення полягає в тому, що кожна партія товару має бути зареєстрована отримувачем до ввезення її в Україну і отримання спеціального ідентифікаційного номеру в цій системі, для того щоб далі ввозити гуманітарку в Україну.

Мене дуже дивує, що ми на цьому рівні...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету, будь ласка,

ЦИМБАЛЮК М.М. Дякую. Шановна пані Ніно, я вам дякую за принциповість, з якою ви завжди підходите до розгляду будь-яких законопроектів. Хочу ще раз підкреслити, що на засіданнях робочих груп у нас постійно брали участь майже 200 учасників – представники волонтерських, громадських організацій і центральних органів виконавчої влади. Нашим завданням було, як сказав колега Гончаренко, реально спростити систему, а не те, що зробив зараз Кабінет Міністрів, і ви це знаєте.

У поправці 65 пана Грищука йдеться про те, що в період воєнного, надзвичайного стану за рішенням Кабінету Міністрів встановлюється спрощений порядок визнання допомоги гуманітарної за декларативним принципом (те, що є зараз) без прийняття відповідного рішення спеціально уповноважених державних органів з питань гуманітарної допомоги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я так розумію, Ніно Петрівно, ви пропонуєте поставити три поправки на підтвердження. Давайте кожну з них зараз відпрацюємо.

Поправка 65 народного депутата Грищука. Вона комітетом врахована частково. Ніна Петрівна Южаніна пропонує поставити її на голосування для підтвердження.

Ставлю на голосування для підтвердження поправку 65 в редакції комітету. Прошу голосувати.

«За» – 241.

Рішення прийнято.

Поправку враховано в редакції комітету.

Наступна поправка 66. Вона також врахована комітетом.

Ніно Петрівно, будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П. Шановні колеги, у жодному разі я не хочу заперечувати, що ви працювали. Але хто з вас розібрав постанову № 953 Кабміну? Ніхто. І тих 200 людей, які брали участь у засіданнях, навіть не знали, що через спрощення ухвалили ускладнення, бо надали Кабінету Міністрів всі можливості. А Мінсоцполітики, не довго думаючи, для того щоб прибрати зловживання гуманітаркою, яке насправді є, виписали процедури, які в митному законодавстві відповідно до Митного кодексу відповідають повній процедурі розмитнення.

До того ж вона ускладнена тим, що по гуманітарці ніколи не можна чітко виписати товар до її ввезення. Якби ж ви залишали постанову № 174, яка діє на сьогодні, то я б з вами погодилася, але вже є нова, яка набирає чинності з 1 грудня і розроблена на основі закону, який вони чекали, бо зараз не мають...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування для підтвердження поправку бб народного депутата Третякової та інших членів комітету. Комітетом вона врахована. Прошу голосувати.

«За» – 240.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою.

Прошу показати по фракціях і групах.

І правка 76 Михайла Михайловича Цимбалюка. Вона комітетом врахована. Ніна Петрівна також пропонує поставити її на голосування для підтвердження.

Южаніна. Будь ласка, 1 хвилина.

ЮЖАНІНА Н.П. Пане Михайле, я впевнена, що ви мене згадаєте, коли відчуєте, що відбуватиметься з 1 грудня.

Щодо цієї поправки. Ще раз наголошую, тут написано «за ввезення авто», і якраз пан Михайло додає, що при ввезенні транспортних засобів набувають статусу «отримувач» – Міністерство оборони, МВС, ДСНС – усі, для кого ввозяться ці транспортні засоби. Так отримувачі до ввезення автомобіля мають в електронній системі отримати унікальний номер, щоб ця машина могла заїхати.

Волонтери, як ви зможете ввозити автомобілі, які наперед мають бути вже прийняті отримувачем, який далі вам дасть цей номер для можливості його ввезення і проходження митних процедур? Щодо автомобілів, у цьому проекті закону і без цієї норми достатньо поправок.

Пане Михайле, прошу, не робіть зараз жахливих помилок, тому що нам тоді їх не виправити. Я ще раз нагадую...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

ЦИМБАЛЮК М.М. Дякую, пані Ніно. Насправді, цю поправку було підготовлено в результаті роботи нашої групи за пропозицією представників волонтерів і центральних органів виконавчої влади, які є набувачами транспортних засобів. А щодо попередньої поправки, то після прийняття цього

законопроекту уряд зобов'язаний буде розробити на основі закону інші підзаконні акти.

І та постанова, про яку ви згадуєте, не буде чинною.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до голосування. Ніна Петрівна Южаніна пропонує поставити на голосування для підтвердження поправку 76 народного депутата Цимбалюка. Комітетом вона врахована. Прошу голосувати.

«За» – 243.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою.

Розгляд поправок ми завершили.

Михайле Михайловичу, ви будете щось казати?

ЦИМБАЛЮК М.М. Так, якщо дозволите.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скільки вам дати часу?

ЦИМБАЛЮК М.М. Дайте, будь ласка, 2 хвилини.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 2 хвилини?

ЦИМБАЛЮК М.М. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Цимбалюк. Будь ласка, 2 хвилини і переходимо до голосування.

ЦИМБАЛЮК М.М. Дякую. Шановний головуючий, шановні колеги, насправді я хотів би розпочати з того, що цей законопроект авторства народного депутата Грищука та інших народжувався непросто. Більшість пропозицій вносили ті люди, які в непростий період з 2014 року, а потім з лютого 2022 року першими почали заповнювати ті прогалини, чого, на жаль, не зробила держава. Через те він написаний саме учасниками громадянського суспільства, які брали участь у роботі нашої робочої групи, через те й народжувалися ті чи інші поправки, про які ми сьогодні говорили. Насправді він не є ідеальним, тому що час вимагає нових викликів і змін.

Але, ще раз підкреслюю, завдання цього законопроекту – припинити ті свавілля і безчинства, які чинить Кабінет Міністрів руками деяких міністерств. Завдання такого закону – поставити їм рамки. До речі, постанови Кабміну, про які тут згадували колеги, були написані, вибачте, зі стелі тими бюрократами, які вставляють палиці в ті непрості процеси, які змушені рухатися і крутитися.

Тому ще раз підкреслюю, ми були готові до дискусій і вони тривали, через те так довго відбувалися в комітеті засідання робочих груп. Роман Грищук,

наскільки мені відомо, спілкувався з усіма. Я не думаю, що щось не так, тому що консенсус було знайдено. Прошу підтримати цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Герасимов. Будь ласка, 1 хвилина щодо поправки 82.

ГЕРАСИМОВ А.В. Олександр Сергійовичу, не треба ставити її на голосування для врахування.

Проте, колеги, фракція «Європейська солідарність» буде підтримувати цей законопроект під час голосування, тому що там, дійсно, є багато нормальних норм щодо спрощення діяльності волонтерів. Але під час обговорення ми порушили ті проблеми, які, на жаль, під дахом цього полегшення хочуть провести влада і Кабінет Міністрів. Саме тому згадаєте через місяць, коли почнуться реальні проблеми. І ми одразу закликаємо розробляти цей законопроект разом, щоб, коли проблеми реально з'являться, виносити в цей зал законопроект щодо тих проблем, які озвучила колега Южаніна, і їх виправляти.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Переходимо до голосування.

З мотивів – Сергій Владиславович. Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Сергій Владиславович Соболев, а не Власенко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Владиславович Соболев, я так і сказав.

ВЛАСЕНКО С.В. А увімкнули мені.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це вже звикли до вас.

СОБОЛЄВ С.В. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, думаю, всі чудово розуміють, що, якщо й надалі діятиме та постанова, яка набирає чинності з 1 грудня, що б ми не приймали, уряд і далі викручуватиме руки волонтерам.

Саме тому найближчими днями відбудеться День уряду. У мене прохання негайно запросити сюди відповідальну особу, а, можливо, це повинен бути Прем'єр-міністр, який у цьому залі повинен підтвердити, що ця постанова скасовується, а на підставі прийнятого закону буде розроблено нову постанову. Тоді це буде відповідь і громадянському суспільству, і нам, народним депутатам.

Прохання керівництву парламенту забезпечити прихід прем'єра саме з цією позицією.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Переходимо до голосування. Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо спрощення порядку ввезення, обліку та розподілу гуманітарної допомоги» ([№ 9111](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 268.

Рішення прийнято.

Законопроект прийнято в цілому.

Переходимо до розгляду наступного проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення порядку прийняття спадщини» ([№ 9287](#)). Це друге читання. Я так розумію, на поправках ніхто особливо не наполягає.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення порядку прийняття спадщини» ([№ 9287](#)) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 272.

Рішення прийнято.

Законопроект прийнято в цілому.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до Цивільного кодексу України щодо вдосконалення порядку прийняття спадщини» ([№ 9288](#)). На поправках також ніхто не наполягає, будемо переходити одразу до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Цивільного кодексу України щодо вдосконалення порядку прийняття спадщини» ([№ 9288](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 270.

Рішення прийнято.

Законопроект прийнято в цілому.

І проект Закону «Про внесення зміни до статті 1 Закону України «Про загальну чисельність Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України» ([№ 9666](#)). Це друге читання. Ніхто на поправках не наполягає. Переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення зміни до статті 1 Закону України «Про загальну чисельність Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України» (№ 9666) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 259.

Рішення прийнято.

Законопроект прийнято в цілому.

Шановні колеги, залишилося ще одне організаційне питання. Оскільки ми скоро розпочнемо розгляд питання, яке може містити потенційно багато поправок, бюджетний комітет просить дати їм дозвіл паралельно з цим проводити своє засідання, на якому корегувати проект бюджету на 2024 рік, який уже завтра ми будемо приймати.

Тому відповідно до частини четвертої статті 9 Регламенту Верховної Ради України комітети можуть проводити своє засідання одночасно з пленарним засіданням Верховної Ради лише за процедурним рішенням Верховної Ради.

Ставлю на голосування процедурне рішення про проведення сьогодні засідання Комітету з питань бюджету для розгляду нагальних питань порядку денного під час проведення пленарного засідання. Прошу голосувати.

«За» – 226.

Рішення прийнято.

Можна проводити засідання комітету.

Перш ніж ми перейдемо до оголошення запитів, хочу повідомити про створення у Верховній Раді України міжфракційного депутатського об'єднання «Підтримка волонтерського руху». Співголовами цього об'єднання обрано народних депутатів України Зуба Валерія Олексійовича та Цимбалюка Михайла Михайловича, з чим їх і вітаємо.

Отже, запити до Президента України, будь ласка, не розходьтесь (*Шум у залі*).

Тривога? Тоді, колеги, прохання всіх перейти до безпечних місць відповідно до схеми укриття, яка розміщена на робочому місці кожного з вас.

Розгляд питань порядку денного на сьогодні завершено. Дякую усім за результативну роботу. Оголошую перерву в нашому пленарному засіданні. Про час і місце його продовження вам буде повідомлено завчасно. Нагадую на необхідності непоширення інформації щодо його початку.

Продовжуємо працювати на перемогу! Слава Україні!